

EGESIF_14-0017

Smjernice o pojednostavljenim mogućnostima financiranja (SCO's)

Europski strukturni i investicijski (ESI) fondovi

Smjernice o pojednostavljenim mogućnostima financiranja (SCO's)

financiranje primjenom fiksnih stopa,
standardne veličine jediničnih troškova,
fiksni iznosi

(u skladu s člancima 67. i 68. Uredbe (EU) br. 1303/2013, člankom 14. stavcima 2. – 4. Uredbe (EU) br. 1304/2013 i člankom 19. Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Europska komisija

Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost

Jedinica E1

Rukopis dovršen u rujnu 2014.

Please consult <http://ec.europa.eu/esf> for possible updates.

IZJAVA O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI:

„Ovo je radni dokument koji su pripremile službe Komisije. U njemu se na temelju primjenjivog zakonodavstva EU-a tijelima uključenima u praćenje, kontrolu ili provedbu ESI fondova daju tehničke smjernice o tome kako tumačiti i primjenjivati pravila EU-a u tom području. Cilj je ovoga dokumenta dati objašnjenja službi Komisije u pogledu navedenih pravila kako bi se olakšala provedba programa i potaknule dobre prakse. Ovim se smjericama ne dovode u pitanje tumačenja Suda Europske unije i Općeg suda ili odluke Komisije.”

Ni Europska komisija ni bilo koja druga osoba koja djeluje u ime Komisije ne može se smatrati odgovornom za moguću uporabu podataka sadržanih u ovoj publikaciji.

Za svaku uporabu ili umnožavanje fotografija za koje nositelj autorskih prava nije Europska unija, dopuštenje treba zatražiti izravno od nositelja autorskih prava.

***Europe Direct je usluga koja vam omogućuje pronaći odgovore
na pitanja o Europskoj uniji***

Besplatni telefonski broj (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Informacije su besplatne, kao i većina poziva (premda neke mreže, javne govornice ili hoteli mogu naplaćivati pozive).

Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2015.

ISBN 978-92-79-40757-4 - doi:10.2767/50948 (print)

ISBN 978-92-79-40675-1 - doi:10.2767/47303 (PDF)

© Europska unija, 2015.

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

Printed in Luxembourg

TISKANO NA PAPIRU IZBIJELJENOM BEZ ELEMENTARNOG KLORA (ECF)

SADRŽAJ

1. UVOD	7
1.1. Svrha	7
1.2. Zašto upotrebljavati pojednostavljene troškove?	7
1.2.1. Pozadina	7
1.2.2. Prednosti pojednostavljenih troškova	7
1.3. Kada upotrebljavati pojednostavljene troškove?	8
1.4. Ključne razlike u usporedbi s razdobljem 2007. – 2013.	8
1.5. Pojednostavljeni troškovi nisu obvezni	10
1.6. Primjenjivost pojednostavljenih troškova	11
1.6.1. Utvrđivanje točnog područja primjene pojednostavljenih mogućnosti financiranja, osobito u slučaju javne nabave	12
1.6.2. Nabava u okviru projekta koji provodi sam korisnik	12
1.6.3. Preporučeni pristup za projekte realizirane javnom nabavom čak i kada korisnici pripadaju kategorijama koje nisu obuhvaćene Direktivom 2004/18/EZ	14
1.6.4. Nacionalna pravila o prihvatljivosti troškova	14
1.6.5. Pravila koja se primjenjuju na pojedine fondove	14
2. FINANCIRANJE PRIMJENOM FIKSNIH STOPA	15
2.1. Utvrđivanje kategorija troškova	15
2.2. Posebni sustavi financiranja primjenom fiksnih stopa za izračun neizravnih troškova opisani u uredbama	15
2.2.1. Metode izračuna neizravnih troškova	15
2.2.2. Definicija izravnih troškova, neizravnih troškova i troškova osoblja	15
2.2.3. Pravila koja se primjenjuju na pojedine fondove	17
3. STANDARDNE VELIČINE JEDINIČNIH TROŠKOVA	18
3.1. Opća načela	18
3.2. Poseban slučaj troškova osoblja po satu	19

4. FIKSNI IZNOSI	21
4.1. Opća načela	21
4.2. Primjeri fiksnih iznosa	21
5. UTVRĐIVANJE FINANCIRANJA PRIMJENOM FIKSNIH STOPA, STANDARDNIH VELIČINA JEDINIČNIH TROŠKOVA I FIKSNIH IZNOSA	23
5.1. Uvjeti moraju biti utvrđeni unaprijed	23
5.2. Poštena, pravedna i provjerljiva metoda izračuna	23
5.2.1. Opća načela	23
5.2.1.1. Metoda mora biti poštena	23
5.2.1.2. Metoda mora biti pravedna	24
5.2.1.3. Metoda mora biti provjerljiva	24
5.2.2. Metodologije u praksi	24
5.2.2.1. Uporaba ‚statističkih‘ podataka ili drugih objektivnih informacija	24
5.2.2.2. Primjena podataka specifičnih za pojedinog korisnika	25
5.3. Primjena standardnih veličina jediničnih troškova, fiksnih iznosa i fiksnih stopa iz drugih područja	26
5.3.1. Iz drugih politika Unije	26
5.3.1.1. Članak 67. stavak 5. točka (b) Uredbe o zajedničkim odredbama	26
5.3.1.2. Članak 68. stavak 1. točka (c) Uredbe o zajedničkim odredbama	26
5.3.2. Iz programa država članica za bespovratna sredstva	26
5.3.3. Kako ocijeniti jesu li vrste operacija i korisnika slične?	27
5.4. Primjena stopa koje su utvrđene u Uredbi o zajedničkim odredbama ili pravilima za pojedine fondove	28
5.5. Prilagodba fiksne stope za neizravne troškove, fiksne iznose i standardne veličine jediničnih troškova	28
5.6. Posebne metode za određivanje iznosa utvrđenih u skladu s pravilima za pojedini fond	29

6. POSLJEDICE ZA SUSTAV UPRAVLJANJA I KONTROLE	31
6.1. Potreba za zajedničkim pristupom reviziji i kontroli	31
6.2. Opći pristup kontroliranju i reviziji pojednostavljenih mogućnosti financiranja	31
6.3. Posljedice u smislu financijskog upravljanja.....	32
6.3.1. Opće odredbe	32
6.3.2. ...za sustav financiranja primjenom fiksne stope	33
6.3.3. ...za potvrđivanje izdatka	33
6.4. Ključne točke za upravljačko tijelo	33
6.4.1. ...za sustav financiranja primjenom fiksne stope	33
6.4.1.1. Definicije kategorija izdataka	33
6.4.1.2. Primjena postojećih iskustava	33
6.4.2. ...za jedinični trošak	34
6.4.2.1. Korelacija između realiziranih količina i plaćanja	34
6.4.2.2. Opravdavanje prijavljenih količina	35
6.4.2.3. Odabir standardnih veličina jediničnog troška	35
6.4.3. ...za fiksni iznos	36
6.4.3.1. Korelacija između realiziranih operacija i plaćanja	36
6.4.3.2. Opravdavanje troškova	36
6.4.3.3. Odabir aktivnosti/ostvarenja/ishoda	36
6.5. Pristup reviziji i kontroli	36
6.5.1. ...za sustav financiranja primjenom fiksne stope	36
6.5.2. ... za standardne veličine jediničnih troškova i fiksne iznose	38
6.5.3. Primjeri	39

7. OSTALE ODREDBE	40
7.1. Kombiniranje mogućnosti	40
7.1.1. Opća načela	40
7.1.2. Primjeri kombinacija	40
7.2. Ocjenjivanje pragova	41
7.2.1. Opća načela	41
7.2.2. Načela specifična za pojedine fondove	42
7.3. Usklađenost pojednostavljenih mogućnosti financiranja s pravilima o državnoj potpori	42
7.4. Primjena pojednostavljenih troškova u operacijama kojima se ostvaruju neto prihodi	43
7.4.1. Operacije kojima se ostvaruju neto prihodi nakon dovršetka	43
7.4.2. Operacije kojima se ostvaruju neto prihodi za vrijeme provedbe i na koje se ne primjenjuje članak 61. stavci 1. do 6. Uredbe o zajedničkim odredbama	43
7.5. Osobitosti EFRR-a i ESF-a: unakrsno financiranje	45
7.5.1. Prijavljivanje aktivnosti obuhvaćenih člankom 98. stavkom 2. Uredbe o zajedničkim odredbama u vezi s pojednostavljenim mogućnostima financiranja	45
7.5.2. Primjeri	45
PRILOG 1.: PRIMJERI POJEDNOSTAVLJENIH MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA	46
PRILOG 2.: PRIMJER USKLAĐENOSTI POJEDNOSTAVLJENIH MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA S PRAVILIMA O DRŽAVNOJ POTPORI	53
PRILOG 3.: POJEDNOSTAVLJENE MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA I POSEBNE MJERE U OKVIRU EPFRR-A	55

1. UVOD

1.1. Svrha

Ove smjernice pripremile su službe Komisije nadležne za ESI fondove u suradnji s članovima Tehničke radne skupine za ESF i Stručne skupine za Europske strukturne i investicijske fondove (EGESIF). Ovim se smjericama zamjenjuje napomena COCOF-a 09/0025/04-EN koja se primjenjuje za razdoblje 2007. – 2013. na kojoj su i utemeljene. U njih su uključene nove mogućnosti koje se pružaju u uredbama za razdoblje 2014. – 2020. Ovim smjericama, međutim, nisu obuhvaćeni zajednički akcijski planovi ni standardne veličine jediničnih troškova i fiksni iznosi iz članka 14. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1304/2013 (ESF).⁽¹⁾

Svrha ovog dokumenta je dati tehničke smjernice o trima vrstama pojednostavljenih troškova primjenjivih na ESI fondove i podijeliti iskustva o najboljim praksama kako bi se države članice potaknule na primjenu pojednostavljenih troškova.

Primjeri kojima se ilustriraju glavne točke provedbe služe samo za ilustraciju i ne predstavljaju zahtjev ni preporuku za slične operacije u programskom razdoblju 2014. – 2020.

1.2. Zašto upotrebljavati pojednostavljene troškove?

1.2.1. Pozadina

U 2006. je u Uredbu o ESF-u za razdoblje od 2007. do 2013. uvedeno važno pojednostavnjenje⁽²⁾ kojim je državama članicama omogućeno prijaviti neizravne troškove primjenom fiksnih stopa u iznosu od najviše 20 % izravnih troškova operacije. Tijekom programskog razdoblja 2007. – 2013. uvedene su neke dodatne mogućnosti (standardne veličine jediničnih troškova i fiksni iznosi), a mogućnost njihove uporabe proširena je i na EFRR. Svi dionici, uključujući Europski revizorski sud, pozdravili su uporabu financiranja primjenom fiksnih stopa, standardnih veličina jediničnih troškova i fiksnih iznosa (dalje u tekstu: „pojednostavljeni troškovi”). Sud je [...] iznio preporuku da Komisija treba povećati područje primjene jednokratnih plaćanja i plaćanja u paušalnom iznosu umjesto da nadoknađuje “stvarne troškove” kako bi se smanjila vjerojatnost pogreške, kao i administrativno opterećenje pokretača projekata. [...] projekti čiji su troškovi prijavljeni korištenjem pojednostavljenih mogućnosti financiranja manje su podložni pogreškama. Stoga bi raširenija uporaba pojednostavljenih mogućnosti financiranja u načelu imala pozitivan utjecaj na razinu pogreške”⁽³⁾.

Komisija je predložila da se za razdoblje 2014. – 2020. zadrže mogućnosti iz razdoblja 2007. – 2013. Komisija je i proširila te mogućnosti, nastojeći osigurati veću pravnu sigurnost za nacionalna tijela i postići bolju usklađenost među ESI fondovima, kao i veću usklađenost s drugim fondovima EU-a koji se provode u okviru zajedničkog upravljanja (AMIF,⁽⁴⁾ ISF⁽⁵⁾) ili u okviru drugih metoda provedbe (primjerice, Obzor 2020, Erasmus +).

U Uredbu o zajedničkim odredbama (UZO – Uredba 1303/2013) uključene su mogućnosti da se u okviru ESI fondova prihvatljivi troškovi za bespovratna sredstva i povratnu pomoć izračunavaju na temelju stvarnih troškova, ali i na temelju financiranja primjenom fiksnih stopa, standardnih veličina jediničnih troškova i fiksnih iznosa. Uredbom o zajedničkim odredbama nadograđuje se i proširuje sustave koji se trenutačno upotrebljavaju za ESF i EFRR. S obzirom na razlike među ESI fondovima, u uredbama za pojedine fondove predviđene su neke dodatne mogućnosti.

1.2.2. Prednosti pojednostavljenih troškova

Ako se upotrebljavaju pojednostavljeni troškovi, prihvatljivi troškovi računaju se u skladu s unaprijed definiranom metodom koja se temelji na ostvarenjima, rezultatima ili nekim drugim troškovima. **Više se ne zahtijeva pronalaženje traga svakog eura sufinanciranih izdataka u priloženim dokumentima:** to je ključna točka pojednostavljenih troškova jer se njome znatno **smanjuje administrativno opterećenje**. Uporaba pojednostavljenih troškova znači i da se ljudski resursi i administrativni naponi uključeni u upravljanje ESI fondovima mogu **više usredotočiti na postizanje ciljeva politike** umjesto da budu usmjereni na prikupljanje i provjeru financijskih dokumenata. Osim toga, i malim korisnicima olakšava se pristup ESI fondovima⁽⁶⁾ jer je pojednostavljen proces upravljanja.

Uporabom pojednostavljenih troškova pridonosi se i pravilnijoj uporabi fondova (**niža stopa pogreške**). Europski revizorski sud niz je godina Komisiji opetovano davao preporuke da potiče i proširuje uporabu pojednostavljenih troškova, osobito u pogledu ESF-a. U izvješću DAS iz 2012. Sud je izračunao da je 26 % transakcija u okviru ESF-a obavljeno na temelju pojednostavljenih troškova, a nije nađena niti jedna nepravilnost.⁽⁷⁾

⁽¹⁾ Ti će instrumenti biti obuhvaćeni posebnim smjericama.

⁽²⁾ Članak 11. stavak 3. točka (b) Uredbe (EZ) br. 1081/2006.

⁽³⁾ Godišnje izvješće o provedbi proračuna, 2013/C 331/01, Europski revizorski sud.

⁽⁴⁾ Fond za azil, migracije i integraciju.

⁽⁵⁾ Fond za unutarnju sigurnost.

⁽⁶⁾ ESF, EFRR, EPFRR, EFPR, KF.

⁽⁷⁾ Godišnje izvješće o provedbi proračuna, 2013/C 331/01, Europski revizorski sud.

1.3. Kada upotrebljavati pojednostavljene troškove?

Pojednostavljeni troškovi upotrebljavaju se samo kada je riječ o bespovratnim sredstvima i povratnoj pomoći (članak 67. stavak 1. Uredbe o zajedničkim odredbama). Ako se operacija ili projekt koji je dio operacije provodi isključivo javnom nabavom, pojednostavljeni troškovi ne smiju se koristiti (vidjeti članak 67. stavak 4. Uredbe o zajedničkim odredbama i odjeljak 1.6.2., [str. 8.](#)).

Uporaba pojednostavljenih troškova preporučuje se kada postoji jedna ili više sljedećih okolnosti:

- ako država članica želi da se upravljanje ESIF-a više usredotoči na ostvarenja i rezultate umjesto na uložena sredstva;
- teško je provjeriti i dokazati stvarne troškove (mnogo malih stavaka koje je potrebno provjeriti, a koje utječu malo ili uopće ne utječu na očekivana ostvarenja operacija, složeni ključevi podjele, ...);
- dostupni su pouzdani podaci o financijskoj i kvalitativnoj provedbi operacija (međutim, u okviru nekih mogućnosti izračuna ti se podaci ne zahtijevaju);

- postoji rizik da se računovodstveni dokumenti ne čuvaju na ispravan način (primjerice, u slučaju malih nevladinih organizacija);
- operacije pripadaju standardnom okviru (tu će pojednostavljene mogućnosti financiranja imati više dodane vrijednosti. Međutim, to nije obvezno, a neke od mogućnosti izračuna temelje se na pristupu koji kreće od operacije / korisnika);
- metode glede pojednostavljenih mogućnosti financiranja već postoje za slične vrste operacija i korisnika u okviru programa koji se financira nacionalnim sredstvima ili u okviru nekog drugog instrumenta EU-a.

1.4. Ključne razlike u usporedbi s razdobljem 2007. – 2013.

Jedno od načela na kojima se temelji prijedlog Komisije je zadržavanje „acquisa” iz 2007. – 2013.; mogućnosti koje su primjenjive sada bit će primjenjive i u budućnosti ako se budu primjenjivale na slične vrste operacija i korisnika. Međutim, u usporedbi s programskim razdobljem 2014. – 2020. došlo je do nekih ključnih promjena (vidjeti tablicu 1.: Usporedba pravila za pojednostavljene mogućnosti financiranja za 2007. – 2013. i za 2014. – 2020., [str. 9.](#)).

Tablica 1.: Usporedba pravila za pojednostavljene mogućnosti financiranja za 2007. – 2013. i za 2014. – 2020.

	2007. – 2013.	2014. – 2020.
Fondovi u okviru kojih se upotrebljavaju pojednostavljeni troškovi	ESF i EFRR	5 ESI fondova
Oblik potpore	Nije određeno	Bespovratna sredstva i povratna pomoć
Mogućnosti	U slučaju bespovratnih sredstava uporaba pojednostavljenih troškova nije obvezna.	Nije obvezna, osim za male operacije u okviru ESF-a (obvezna je za operacije u okviru ESF-a s iznosom javne potpore koji treba isplatiti korisniku manjim od 50 000 EUR, osim u slučaju programa državne potpore).
Metode izračuna	Ex-ante izračun, utemeljen na poštenoj, pravednoj i provjerljivoj metodi.	Ex-ante izračun, utemeljen na poštenoj, pravednoj i provjerljivoj metodi. Uvedene su dodatne metode izračuna: <ul style="list-style-type: none"> • uporaba postojećih programa EU-a za slične vrste operacija i korisnika, • uporaba postojećih vlastitih nacionalnih programa za slične vrste operacija i korisnika, • uporaba stopa i specifičnih metoda propisanih uredbom ili delegiranim aktom (vidjeti primjerice članak 68. stavak 1. točku (b) Uredbe o zajedničkim odredbama ili članak 14. stavak 2. Uredbe o ESF-u.), • za ESF: uporaba nacrtu proračuna.
Financiranje primjenom fiksnih stopa	Financiranje primjenom fiksnih stopa upotrebljava se samo za izračun neizravnih troškova.	<ul style="list-style-type: none"> • Financiranje primjenom fiksnih stopa može se upotrebljavati za izračun svih kategorija troškova. • Za ESF: fiksna stopa do visine od 40 % prihvatljivih izravnih troškova osoblja za izračun svih ostalih troškova projekta. • Za ETS: fiksna stopa do visine od 20 % izravnih troškova operacije koji nisu troškovi osoblja za izračun izravnih troškova osoblja.
Financiranje primjenom fiksnih stopa za neizravne troškove	Najviša fiksna stopa za povrat neizravnih troškova = 20 % izravnih troškova	<ul style="list-style-type: none"> • Najviša fiksna stopa za povrat neizravnih troškova uz zahtjev za izračun = 25 % izravnih troškova. • Najviša fiksna stopa za povrat neizravnih troškova bez zahtjeva za izračun = 15 % izravnih troškova osoblja. • Fiksna stopa i metode donesene delegiranim aktima za metode primjenjive u politikama EU-a za slične vrste operacija i korisnika.
Pragovi za fiksne iznose	Najviše 50 000 EUR	Najviše 100 000 EUR javnog doprinosa
Jedinični troškovi		Za troškove osoblja utvrđena je posebna metoda izračuna standardne veličine jediničnog troška. Troškovi osoblja po satu = zadnji dokumentirani godišnji bruto iznos troškova plaća / 1720 sati.

1.5. Pojednostavljeni troškovi nisu obvezni

Uporaba pojednostavljenih troškova mogućnost je koja stoji na raspolaganju predmetnim državama članicama: na razini korisnika upravljačko tijelo⁽⁶⁾ može odlučiti da njihova uporaba bude samo mogućnost ili obvezna za

sve korisnike ili za dio njih ili za sve operacije ili za dio njih. U slučajevima kada taj sustav nije obvezan za sve trebalo bi, u skladu s općim načelima transparentnosti i jednakog postupanja, jasno navesti i objaviti opseg pojednostavljenih mogućnosti financiranja koje će se primjenjivati, odnosno kategoriju projekata i aktivnosti korisnika za koje će biti dostupne.

Pravila koja se primjenjuju na ESF

Međutim, u skladu s člankom 14. stavkom 4. Uredbe o ESF-u, uporaba jediničnih troškova, fiksnih iznosa ili financiranja primjenom fiksnih stopa obvezna je za male operacije u okviru ESF-a. Te male operacije definirane su kao „*bespovratna sredstva i povratna pomoć za koje javna potpora⁽⁹⁾ nije veća od 50 000 EUR*”.

Taj se iznos mora smatrati najvišom javnom potporom **koja će se isplatiti korisniku**, kako je navedeno u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti u pogledu potpore korisniku (ESI fondovi + odgovarajuće nacionalno javno financiranje koje će se isplatiti korisniku kao najviši iznos utvrđen u sporazumu o financiranju ili odluci, ako je primjenjivo). Tu nisu uključeni ni javni doprinos koji osigurava korisnik, ako postoji, ni naknade ili plaće koje pokriva treća strana u korist sudionika operacije. Javna potpora koja se korisniku isplaćuje pri završetku operacije ne utječe na ovo pravilo; samo je programirana javna potpora bitna za utvrđivanje toga treba li se primijeniti članak 14. stavak 4. (vidjeti odjeljak 7.2.2., [str. 42.](#)).

Ovim se člankom željelo izbjeći kontrole stvarnih troškova koje nisu isplative s obzirom da se provjeravaju male vrijednosti. Kako bi se spriječila proturječja između skupova pravila, postoje dva izuzeća od primjene članka 14. stavka 4. Uredbe o ESF-u:

- kada se primjenjuje članak 67. stavak 4. Uredbe o zajedničkim odredbama, tj. kada se operacija ili projekt koji je dio operacije provodi javnom nabavom: ne mogu se upotrebljavati pojednostavljene mogućnosti financiranja;
- kada se za operacije prima potpora u okviru programa državne potpore: primjenjivat će se pravila programa državne potpore. Upravljačko tijelo mora osigurati da se pravilima državne potpore ne sprječava primjena pojednostavljenih mogućnosti financiranja.

⁽⁹⁾ **Upozorenje:** potrebno je imati na umu da se članak 14. Uredbe o ESF-u odnosi na izraz „javna potpora” (tj. na javnu potporu koja će se isplatiti korisniku, kako je navedeno u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu korisniku – ESI fondovi + odgovarajuće nacionalno javno financiranje koje će se isplatiti korisniku). Tu nisu uključeni ni javni doprinos koji osigurava korisnik, ako postoji, ni naknade ili plaće koje pokriva treća strana u korist sudionika operacije, dok se članak 67. Uredbe o zajedničkim odredbama odnosi na „javni doprinos” (vidjeti članak 2. stavak 15. Uredbe o zajedničkim odredbama).

⁽⁶⁾ Odbor za praćenje u okviru ETS-a.

Primjer (tipičan za ESF)

Nacrt proračuna javnog tijela za operaciju s ukupnim prihvatljivim troškom od 70 000 EUR je kako slijedi:

Nacionalno javno financiranje	10 000 EUR
ESF	35 000 EUR
Samofinanciranje	15 000 EUR
Naknade sudionicima koje plaća Javna služba za zapošljavanje	10 000 EUR
Ukupni plan financiranja	70 000 EUR

Unatoč ukupnom iznosu financiranja od 70 000 EUR ovaj je projekt još uvijek u kategoriji projekata za koje je uporaba pojednostavljenih troškova obvezna.

Točnije, samofinanciranje (15 000 EUR) javnog tijela nije uzeto u obzir za utvrđivanje javne potpore isplaćene korisniku.

Ne računaju se ni naknade sudionicima u obuci koje je platila Javna služba za zapošljavanje (10 000 EUR) jer ih je sudionicima uplatila treća strana.

Prema tome, javna potpora iznosi 35 000 EUR + 10 000 EUR = 45 000 EUR, što je ispod praga od 50 000 EUR.

1.6. Primjenjivost pojednostavljenih troškova

Pojednostavljeni troškovi u skladu s člancima 67. i 68. Uredbe o zajedničkim odredbama primjenjuju se samo u slučaju bespovratnih sredstava i povratne pomoći.

U skladu s člankom 67. stavkom 4. Uredbe o zajedničkim odredbama, pojednostavljeni troškovi ne upotrebljavaju se ako se operacija kako je definirana u članku 2. stavku 9. Uredbe o zajedničkim odredbama ili projekt koji je dio operacije eksternalizira i provodi isključivo javnom nabavom radova, robe ili usluga. Operacije koje se moraju provoditi „u skladu s ugovorima o javnoj nabavi” Komisija smatra operacijama koje se provode dodjelom javnih ugovora u skladu s Direktivom 2014/18 (uključujući njezine priloge) ili javnih ugovora ispod pragova te Direktive.

Međutim, moguća je provedba operacije kroz postupke javne nabave koji za posljedicu imaju **plaćanje od strane korisnika izvođaču utvrđeno na temelju unaprijed definiranih jediničnih troškova ili fiksnih iznosa**. Zapravo, računi plaćeni u okviru ugovora o javnoj nabavi predstavljaju stvarne troškove koji su nastali i koje je korisnik platio u skladu s člankom 67. stavkom 1. točkom (a) Uredbe o zajedničkim odredbama, čak i ako su u ugovoru definirani kao cijena prema standardnoj veličini jediničnog troška ili fiksnom iznosu.⁽¹⁰⁾ Ono što to zapravo znači jest da se standardne veličine jediničnih troškova, fiksni iznosi ili fiksne stope mogu upotrebljavati kao metoda plaćanja u okviru postupaka javne nabave, ali da se odredbe koje proizlaze iz članka 67. stavka 1. točaka (b) – (d) Uredbe o zajedničkim odredbama ne primjenjuju.

Primjer (ESF):

Ako korisnik provodi tečaj osposobljavanja putem javne nabave, moguće je da u pozivu za podnošenje ponuda zatraži od ponuditelja da ponuđenu cijenu iskažu na temelju jediničnog troška po polazniku tečaja koji po završetku tečaja dobije potvrdu o završenom tečaju.

Prema tome, uvjeti ugovora mogu biti: jedan polaznik s potvrdom o završenom tečaju = 1 000 EUR

Ako na kraju tečaja 10 polaznika dobije potvrdu o završenom tečaju, korisnik upravljačkom tijelu može prijaviti 10 000 EUR prihvatljivih troškova.

Tih 10 000 EUR smatrat će se utemeljenima na stvarnom trošku. Prema tome, kontrola ili revizija tih troškova sastojat će se u provjeri postupka javne nabave i pridržavanja uvjeta ugovora (u ovom slučaju to znači postojanje dokaza o polazniku tečaja koji je primio potvrdu za svaki plaćeni jedinični trošak). Pozadinski troškovi osposobljavanja (najam prostorija, troškovi osoblja...) neće se provjeravati jer se u ugovoru ne predviđa povrat po toj osnovi.

⁽¹⁰⁾ Vidjeti zajedničku izjavu Vijeća i Komisije o članku 67. Uredbe o zajedničkim odredbama (sadržanu u dokumentu COREPER/Council doc 8207/12, ADD7 REV 1).

1.6.1. Utvrđivanje točnog područja primjene pojednostavljenih mogućnosti financiranja, osobito u slučaju javne nabave

Kada su pojednostavljene mogućnosti financiranja primjenjive na neku operaciju, mora se utvrditi mogu li se primijeniti na sve ili na samo neke dijelove operacije. To ovisi o tome što država članica smatra operacijom. U nekim državama članicama operacija se sastoji od skupine projekata i kroz njih se provodi (definicija ovisi o ustroju programa koji se podupiru iz ESI fondova u skladu s njihovim područjem primjene pomoći).

Kako bi se ocijenilo na koje se projekte koji su dio operacije mogu primijeniti pojednostavljene mogućnosti financiranja, potrebno je definirati projekte koji čine operaciju na najnižoj

mogućoj razini. Ako korisnik kroz ugovore o javnoj nabavi iz svoje djelatnosti eksternalizira čitavu provedbu svih ili nekih projekata, pojednostavljene mogućnosti financiranja ne mogu se primijeniti na one projekte koji podliježu ugovorima o javnoj nabavi.

1.6.2. Nabava u okviru projekta koji provodi sam korisnik

Ako korisnik⁽¹¹⁾ sam provodi projekt (što znači da u potpunosti nadzire upravljanje projektom i njegovu provedbu), pojednostavljene mogućnosti financiranja primjenjive su, čak i ako se za neke kategorije troškova u okviru projekta provodi javna nabava (npr. neki troškovi provedbe projekta poput usluga čišćenja, vanjskog stručnog mišljenja, kupovine namještaja itd.).⁽¹²⁾

Primjer (ESF): Bespovratna sredstva u iznosu od 20 000 000 EUR dodjeljuju se javnoj službi za zapošljavanje („korisniku“) za organiziranje, tijekom dvije godine, reintegracije 5 000 dugotrajno nezaposlenih osoba („operacija“): ta će se operacija provoditi s pomoću nekoliko projekata: 7 000 000 EUR personaliziranih projekata potpore koje izravno provodi korisnik, projekti osposobljavanja koje izravno provodi korisnik u vrijednosti od 5 000 000 EUR i projekti eksternalizirani kroz ugovore javne nabave u vrijednosti preostalog dijela sredstava (8 000 000 EUR). S obzirom na to da je korisnik javni subjekt, institucije za provođenje osposobljavanja u okviru eksternaliziranih projekata morat će biti odabrane u postupcima dodjele ugovora o javnoj nabavi ovisno o primjenjivom pragu, a pojednostavljene mogućnosti financiranja neće biti primjenjive na te projekte koji čine dio operacije. Bit će primjenjive samo na iznos od 12 000 000 EUR. Za projekte osposobljavanja koje korisnik provodi vlastitim sredstvima, prihvatljivo je da se neke stavke izdataka eksternaliziraju i uključe u pojednostavljene mogućnosti financiranja (vanjsko stručno mišljenje, usluge čišćenja itd.).

Primjer (EFRR): Općina primi bespovratna sredstva u najvišem iznosu od 1 000 000 EUR prihvatljivih troškova za izgradnju ceste. U tu svrhu općina mora dodijeliti ugovor o javnoj nabavi čija se vrijednost procjenjuje na 700 000 EUR. Uz to općina ima i određene povezane troškove u iznosu od 300 000 EUR (izvlaštenja, troškovi sudskih postupaka⁽¹³⁾, praćenje napretka na terenu, studije okoliša koje izrađuje njezino vlastito osoblje, kampanje, ispitivanja glede prihvaćanja ceste itd.). Pojednostavljeni troškovi (npr. neizravni troškovi na temelju fiksne stope) mogu se primijeniti na iznos od 300 000 EUR izravnih troškova ako su ti troškovi prihvatljivi u okviru nacionalnih odredaba i odredaba Unije.

⁽¹³⁾ Troškovi sudskih postupaka nisu prihvatljivi u okviru programa ETS-a nastavno na članak 2. stavak 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 481/2014.

⁽¹¹⁾ Primjenjuje se neovisno o prirodi provedbenog tijela, privatnog ili javnog.
⁽¹²⁾ Posljednja rečenica članka 67. stavka 4. Uredbe o zajedničkim odredbama.

U slučaju financiranja primjenom fiksnih stopa, opseg nabave za neke kategorije troškova od strane korisnika mogao bi utjecati na razmjernost izračunatih troškova. Prema tome, države članice trebale bi ocijeniti utjecaj nabave usluga u okviru projekata koji su dio operacija na razmjernost izračunatih troškova te stoga i fiksnu stopu, osim u slučaju fiksnih stopa sadržanih u Uredbi (članak 68. točke (b) i (c) Uredbe o zajedničkim odredbama, članak 14. stavak 2. Uredbe o ESF-u i članak 19. Uredbe o ETS-u). To bi moglo zahtijevati da se u metodologiju uvedu mjere za ublažavanje, primjerice, ako opseg nabavljenih usluga znatno utječe na razmjernost izračunatih troškova, fiksnu stopu trebalo bi ili smanjiti razmjerno opsegu nabave ili bi je trebalo primijeniti samo na one troškove koji nisu nastali javnom nabavom (za financiranje neizravnih troškova primjenom

fiksne stope u okviru pristupa iz Obzora 2020. obvezno je oduzeti troškove podugovaranja). Međutim, moguće je i da opseg nabave usluga ne utječe na razmjernost izračunatih troškova ili da je taj utjecaj zanemariv. U tom slučaju, moguće je da mjere za ublažavanje neće biti potrebne. Međutim, trebalo bi analizirati utjecaj nabave usluga na fiksnu stopu (primjerice, na temelju sličnih ranijih mjera ili ranijih projekata) i trebalo bi ga uzeti u obzir pri utvrđivanju metodologije (stope) za primjenu financiranja na temelju fiksne stope. Države članice, međutim, mogu odlučiti o tome jesu li nabavljene usluge u okviru projekta isključene iz kategorija troškova na koje se treba primijeniti stopa ili ne, pod uvjetom da se poštuje načelo jednakog postupanja.

Primjer (EFRR): Općina primi bespovratna sredstva u najvišem iznosu od 1 000 000 EUR prihvatljivih troškova za izgradnju ceste.

Za tu operaciju koja se ne provodi u cijelosti kroz javnu nabavu, upravljačko tijelo želi primijeniti članak 68. stavak 1. točku (b) Uredbe o zajedničkim odredbama za izračun neizravnih troškova. Međutim, upravljačko tijelo želi ublažiti utjecaj korištenja usluga osoblja angažiranog na temelju podugovora na razinu neizravnih troškova. Odlučuje isključiti podugovorene izravne troškove osoblja iz izravnih troškova osoblja na koje se primjenjuje fiksna stopa.

Nacrt proračuna za tu operaciju jest sljedeći:

Prvi projekt: radovi (postupak javne nabave)	700 000 EUR
Drugi projekt: ostali troškovi	298 500 EUR
<i>Izravni troškovi osoblja</i>	<i>50 000 EUR</i>
<i>Od čega su podugovoreni izravni troškovi osoblja</i>	<i>10 000 EUR</i>
Ostali izravni troškovi	<i>242 500 EUR</i>
Neizravni troškovi	<i>(Izravni troškovi osoblja – podugovoreni izravni troškovi osoblja) x 15 % = 40 000 EUR x 15 % = 6 000 EUR</i>
Ukupni prijavljeni troškovi	998 500 EUR

1.6.3. Preporučeni pristup za projekte realizirane javnom nabavom čak i kada korisnici pripadaju kategorijama koje nisu obuhvaćene Direktivom 2004/18/EZ

Komisija preporučuje primjenu prethodno navedenog pristupa (odjeljak 1.6.1., str. 12. primjenjuje se po analogiji; odjeljak 1.6.2., stranica 12. primjenjuje se u svim slučajevima) za projekte realizirane javnom nabavom, čak i kada korisnici pripadaju kategorijama koje nisu obuhvaćene Direktivom 2004/18/EZ, kako bi se poštovala namjera da se primjena pojednostavljenih mogućnosti financiranja ograniči na bespovratna sredstva i povratnu pomoć.

1.6.4. Nacionalna pravila o prihvatljivosti troškova⁽¹⁴⁾

Za programsko razdoblje 2014. – 2020. prihvatljivost troškova određuje se na temelju nacionalnih pravila podložnih

izuzećima predviđenima u uredbama za pojedine fondove (članak 65. stavak 1. Uredbe o zajedničkim odredbama). Ona moraju obuhvatiti sve troškove koji su prijavljeni u okviru programa. Povrh toga, „upravljačko tijelo odgovorno je za upravljanje operativnim programom u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja” (članak 125. stavak 1. Uredbe o zajedničkim odredbama) i ima priliku primijeniti stroža pravila od onih utvrđenih u primjenjivom europskom zakonodavnom okviru.

Prema tome, upravljačka tijela trebala bi odrediti i dokumentirati pravila o prihvatljivosti za operacije u okviru ESI fondova na odgovarajućoj razini (nacionalnoj, regionalnoj, lokalnoj ili po programu), učiniti ih dostupnima potencijalnim korisnicima i navesti sva relevantna pravila u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu. Kao dio tih pravila, trebalo bi utvrditi i okvir za primjenu članka 67. Uredbe o zajedničkim odredbama.

1.6.5. Pravila koja se primjenjuju na pojedine fondove

Pravila koja se primjenjuju na EPFRR

Upravljačka tijela moraju osigurati da su relevantni izračuni u pogledu pojednostavljenih mogućnosti financiranja prikladni i točni kada se utvrđuju unaprijed na temelju poštenog, pravednog i provjerljivog izračuna. U tu svrhu, tijelo koje je funkcionalno neovisno o tijelima odgovornima za provedbu programa i koje posjeduje odgovarajuće stručno znanje provest će izračune ili potvrditi njihovu prikladnost i točnost. U program ruralnog razvoja mora se uključiti izjava kojom se potvrđuje prikladnost i točnost izračuna.⁽¹⁵⁾

Ako se upravljačko tijelo koristi metodom utvrđenom u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkama (b), (c), (d) ili (e) Uredbe o zajedničkim odredbama, takvi se izračuni i prethodno navedene izjave ne moraju provesti ili predati.

Program ruralnog razvoja trebao bi samo uključivati metodologiju koja je korištena za izračun plaćanja temeljenih na pojednostavljenim mogućnostima financiranja. Ako se ta metodologija ne mijenja tijekom programskog razdoblja, program nije potrebno mijenjati. Ako je sustav pojednostavljenih mogućnosti financiranja uveden kao mehanizam plaćanja u okviru neke posebne mjere, program bi u skladu s tim trebalo izmijeniti.

U posljednjem prilogu ovim smjernicama nalazi se popis mjera u okviru EPFRR-a koje su obuhvaćene područjem primjene pojednostavljenih mogućnosti financiranja.

⁽¹⁵⁾ Članak 62. Uredbe (EU) br. 1305/2013.

Pravila koja se primjenjuju na ETS

Na razini EU-a utvrđena su posebna pravila o prihvatljivosti izdataka za programe suradnje u odnosu na troškove osoblja, uredske i administrativne izdatke, putne troškove i troškove smještaja, troškove vanjskog stručnog mišljenja i usluga te izdatke za opremu.

Ne dovodeći u pitanje pravila o prihvatljivosti utvrđena u Uredbi o zajedničkim odredbama, Uredbi o ETS-u i posebnim pravilima o prihvatljivosti za program suradnje, odbor za praćenje utvrđuje dodatna pravila o prihvatljivosti izdataka za program suradnje kao cjelinu.

Za pitanja koja nisu obuhvaćena gore navedenim odredbama primjenjuju se nacionalna pravila države članice u kojoj je trošak nastao.

⁽¹⁴⁾ Ovaj odjeljak nije primjenjiv na ETS. Vidjeti odjeljak 1.6.5., str. 14.

2. FINANCIRANJE PRIMJENOM FIKSNIH STOPA

U slučaju financiranja primjenom fiksnih stopa, posebne kategorije prihvatljivih troškova koje su unaprijed jasno utvrđene računaju se primjenom postotka, utvrđenog ex-ante, na jednu ili nekoliko *drugih* kategorija prihvatljivih troškova.

2.1. Utvrđivanje kategorija troškova

U sustavu financiranja primjenom fiksnih stopa postoje najviše tri vrste kategorija troškova:

- 1. vrsta: kategorije prihvatljivih troškova na osnovi kojih se primjenjuje stopa za izračun prihvatljivih iznosa,
- 2. vrsta: kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom fiksne stope,
- 3. vrsta: prema potrebi, druge kategorije prihvatljivih troškova: stopa se ne njih ne primjenjuje i ne računaju se primjenom fiksne stope.

Kada se koristi sustavom financiranja primjenom fiksnih stopa upravljačko tijelo mora definirati kategorije troškova koje su obuhvaćene svakom vrstom: svaka kategorija izdatka jasno je uključena u jednu – i samo jednu – od te tri vrste. Potrebno je napomenuti da se u nekim slučajevima jedna vrsta može definirati samo u odnosu na drugu vrstu ili druge vrste troškova (primjerice, u sustavu sa samo izravnim (1. vrsta) i neizravnim (2. vrsta) troškovima, neizravni troškovi mogli bi se smatrati kao svi prihvatljivi troškovi koji nisu prihvatljivi izravni troškovi).

U Uredbi se ne propisuju ograničenja glede kategorija prihvatljivih troškova koje bi se mogle upotrebljavati za financiranje primjenom fiksnih stopa. Međutim, glavni cilj primjene fiksnih stopa trebalo bi biti pojednostavljenje i smanjenje stope pogreške. Prema tome, fiksne stope najprimjerenije su za relativno niske troškove čija je provjera skupa.

2.2. Posebni sustavi financiranja primjenom fiksnih stopa za izračun neizravnih troškova opisani u uredbama

2.2.1. Metode izračuna neizravnih troškova

Uredbe sadržavaju određene posebne sustave financiranja primjenom fiksnih stopa. U članku 68. stavku 1. Uredbe o zajedničkim odredbama opisani su **neki sustavi**

financiranja primjenom fiksnih stopa za izračun neizravnih troškova:

- U točki (a) utvrđuje se opći sustav financiranja primjenom fiksnih stopa za neizravne troškove pri čemu je najviša stopa povećana na 25 %. To je nastavak aktualnog sustava, realna stopa koja će se upotrijebiti mora se opravdati u skladu s jednom od metoda izračuna iz članka 67. stavka 5. točaka (a) i (c) Uredbe o zajedničkim odredbama. Taj je sustav prilagodljiv. Može se temeljiti:
  - samo na dvjema vrstama troškova – 1. vrsta: izravni troškovi, 2. vrsta: neizravni troškovi, ili
  - na trima vrstama troškova; 1. vrsta: 'ograničeni' izravni troškovi, 2. vrsta: neizravni troškovi koji se računaju na temelju 1. vrste, 3. vrsta: izravni troškovi osim ograničenih' troškova (1. vrste).
- U točki (b) omogućeno je, da upravljačko tijelo upotrijebi fiksnu stopu do visine od **15 % izravnih troškova osoblja** za izračun neizravnih troškova. Navedenih 15 % može upotrijebiti izravno upravljačko tijelo, bez opravdanja. To je primjer sustava u kojem će biti tri kategorije troškova: (1. vrsta) izravni troškovi osoblja, (2. vrsta) neizravni troškovi, (3. vrsta) izravni troškovi osim troškova osoblja (za primjer vidjeti Prilog I., str. 46.).
- U skladu s točkom (c) moguće je ponovno upotrijebiti fiksnu stopu za sheme neizravnih troškova koje postoje u okviru politika Unije, koje se temelje na onima iz Obzora 2020. i programa LIFE te na utvrđenima u delegiranom aktu (vidjeti odjeljak 5.3.1.2., str. 26.).

2.2.2. Definicija izravnih troškova, neizravnih troškova i troškova osoblja

Uporaba tih sustava mogla bi zahtijevati od upravljačkog tijela da definira izravne i neizravne troškove i troškove osoblja. Te definicije moraju biti u skladu s općim smjernicama Komisije navedenima u nastavku:

- **Izravni troškovi** su oni troškovi koji su izravno povezani s pojedinačnom aktivnosti subjekta, kada se veza s tom pojedinačnom aktivnošću može pokazati (primjerice izravnim bilježenjem vremena).
- S druge strane, **neizravni troškovi** su obično troškovi koji nisu izravno povezani ili se ne mogu izravno povezati s pojedinačnom aktivnošću predmetnog subjekta. Takvi bi troškovi uključivali administrativne troškove za koje je teško utvrditi točan iznos koji se može pripisati određenoj aktivnosti (tipični administrativni

izdaci / izdaci za osoblje, poput: troškova upravljanja, troškova zapošljavanja, troškova usluga računovodstva ili čišćenja itd.; troškova za telefon, vodu ili električnu energiju itd.⁽¹⁶⁾).

- **Troškovi osoblja**⁽¹⁷⁾ su troškovi koji proizlaze iz sporazuma između poslodavca i zaposlenika ili ugovora o uslugama za vanjsko osoblje (pod uvjetom da je te troškove moguće jasno identificirati). Primjerice, ako korisnik ugovori usluge vanjskog predavača za sesije osposobljavanja u njegovoj organizaciji, na računu trebaju biti navedene te različite vrste troškova. Plaća predavača smatrat će se vanjskim troškovima osoblja. Međutim, nastavni materijali, primjerice, ne

moгу se uzeti u obzir. Troškovi osoblja uključuju ukupne naknade, uključujući naknade u naravi u skladu s kolektivnim ugovorima, koje se isplaćuju osobama za obavljene rad povezan s operacijom. Uključuju i poreze i doprinose za socijalno osiguranje zaposlenika (prvi i drugi stup, treći stup samo ako je tako utvrđeno u kolektivnom ugovoru) kao i obvezne i dobrovoljne socijalne doprinose poslodavca. Troškovi poslovnih putovanja, međutim, ne smatraju se troškovima osoblja. Ni naknade ili plaće koje se isplaćuju u korist sudionika u operacijama ESF-a ne smatraju se troškovima osoblja.

Primjer (ESI fondovi): Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (CLLD)

Upravljačko tijelo procijenilo je na temelju prošlih iskustava tipičan udio tekućih troškova i troškova vođenja određene lokalne akcijske skupine (LAG) u usporedbi s izdacima nastalima u provedbi lokalnih operacija u okviru strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice, te pripremu i provedbu aktivnosti suradnje lokalnih akcijskih skupina. Iako potpora iz ESI fondova za tekuće troškove i troškove vođenja ne može premašiti gornju granicu od 25 % ukupnih javnih izdataka nastalih u okviru strategije CLLD-a, iskustvo pokazuje da je taj postotak u stvarnosti niži u većini slučajeva.

Upravljačko tijelo utvrđuje fiksnu stopu od 17 % (na temelju poštene, pravedne i provjerljive metodologije u skladu s člankom 67. stavkom 1. točkom (d) i člankom 67. stavkom 5. točkom (a) Uredbe o zajedničkim odredbama, ali *ne* člankom 68. stavkom 1. točkom (a) Uredbe o zajedničkim odredbama jer se tom fiksnom stopom ne pokrivaju samo neizravni troškovi) izdataka nastalih u provedbi operacija u okviru strategije CLLD-a i pripremi i provedbi aktivnosti suradnje LAG-ova da bi se pokrili sljedeći troškovi:

- tekući troškovi (troškovi rada, troškovi osoblja, troškovi osposobljavanja, troškovi povezani s odnosima s javnošću, financijski troškovi, troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom strategije),
- troškovi povezani s vođenjem strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice kako bi se među dionicima omogućila razmjena informacija i promicanje strategije te potpora potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi prijava.

Prema tome, ako proračun dodijeljen lokalnoj akcijskoj skupini za provedbu operacija u okviru strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice i pripremu i provedbu aktivnosti suradnje lokalne akcijske skupine za razdoblje 2014. – 2020. iznosi 1,5 milijuna EUR (1. vrsta), najveći proračun za tekuće troškove i troškove vođenja bio bi 1,5 milijuna EUR x 17 % = 255 000 EUR (2. vrsta). U skladu s tim, ukupna dodjela proračuna za lokalnu akcijsku skupinu je 1,755 milijuna EUR.

U fazi provedbe to znači da kada god korisnik zatraži nadoknadu izdatka nastalog u projektu, i lokalna akcijska skupina moći će zatražiti 17 % tog iznosa za svoje tekuće troškove i troškove vođenja.

Primjerice, ako nastali izdatak u okviru projekta iznosi 1 000 EUR (1. vrsta), lokalna akcijska skupina upravljačkom tijelu može prijaviti 1 000 EUR x 17 % = 170 EUR (2. vrsta) za svoje tekuće troškove i troškove vođenja.

Lokalna akcijska skupina neće trebati prilagati popratne dokumente za svoje tekuće troškove i troškove vođenja prijavljene na temelju fiksne stope, ali metodologija za utvrđivanje tih 17 % mora biti provjerljiva.

Trebalo bi napomenuti da se fiksna stopa može utvrditi zasebno samo za tekuće troškove i troškove vođenja.

Napomena: potrebno je imati na umu da, kao i u prethodnom primjeru, metodologija za utvrđivanje fiksne stope ne mora nužno slijediti onu koja je primijenjena za utvrđivanje najviše gornje granice od 25 %. Međutim, bez obzira na metodologiju koja je upotrijebljena za utvrđivanje fiksne stope, moraju se poštovati odredbe o najvišoj gornjoj granici za tekuće troškove i troškove vođenja iz članka 35. stavka 2. Uredbe o zajedničkim odredbama.

⁽¹⁶⁾ Ovaj popis nije obvezujući. Isključivo je u nadležnosti države članice da na nedvosmislen način definira različite kategorije troškova.

⁽¹⁷⁾ Ta definicija nije primjenjiva na ETS. Za definiciju troškova osoblja u okviru ETS-a vidjeti Delegiranu uredbu Komisije (EU) 481/2014.

2.2.3. Pravila koja se primjenjuju na pojedine fondove

Pravila koja se primjenjuju na ESF

U članku 14. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1304/2013 navedena je **shema financiranja primjenom fiksnih iznosa specifična za ESF. Izravni troškovi osoblja mogu se upotrijebiti za izračun svih drugih kategorija prihvatljivih troškova** projekta na temelju fiksne stope u visini do 40 %. „Sve druge kategorije troškova” uključuju ostale izravne troškove (osim izravnih troškova osoblja, ali uključuju plaće i naknade isplaćene sudionicima) i neizravne troškove. Navedenih 40 % može upotrijebiti izravno upravljačko tijelo, bez ikakvog opravdanja.

Primjer (tipičan za ESF)

Nacrt proračuna tečaja osposobljavanja jest:

Ukupni izravni troškovi	55 000	Ukupni neizravni troškovi	5 000
Izravni troškovi osoblja	30 000	Neizravni troškovi osoblja	4 000
Troškovi smještaja	4 000	Električna energija, telefon	1 000
Putni troškovi	5 000		
Obroci	1 000		
Informiranje / Promidžba	5 000		
Naknade koje polaznicima plaća Javna služba za zapošljavanje	10 000		

Upravljačko tijelo može odlučiti da na ovaj projekt primijeni članak 14. stavak 2. uredbe o ESF-u. U tom slučaju, u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava najviša dodjela bila bi:

Izravni troškovi osoblja: 30 000 EUR

Ostali troškovi: 30 000 x 40 % = 12 000 EUR

Ukupni troškovi: 30 000 + 12 000 = 42 000 EUR

Pravila koja se primjenjuju na ETS

U članku 19. Uredbe (EU) br. 1299/2013 navodi se da se troškovi osoblja operacije mogu izračunati fiksnom stopom do najviše 20 % izravnih troškova koji nisu troškovi osoblja te operacije. To znači da se samo izravni troškovi osoblja mogu računati kao fiksna stopa (izravnih troškova koji nisu troškovi osoblja); to isto tako znači da se ta fiksna stopa može upotrijebiti bez potrebe da država članica vrši izračune radi utvrđivanja važeće stope.

3. STANDARDNE VELIČINE JEDINIČNIH TROŠKOVA

3.1. Opća načela

U slučaju standardnih veličina jediničnih troškova, svi ili dio prihvatljivih troškova operacije **računat** će se na temelju kvantificiranih aktivnosti, uloženi sredstava (inputa), ostvarenja ili rezultata pomnoženih sa standardnom veličinom jediničnih troškova koja je unaprijed utvrđena. Ta se mogućnost može primijeniti na sve vrste projekata ili na dio projekta kada je moguće definirati količine povezane s aktivnošću i standardne veličine jediničnih troškova. Standardne veličine jediničnih troškova u načelu se primjenjuju na količine koje je lako utvrditi.

Standardne veličine jediničnih troškova mogu se **temeljiti na procesu**, pri čemu im je cilj određivanjem najtočnije približne vrijednosti pokriti stvarne troškove izvršenja operacije. Mogu biti i **temeljene na ishodu** (ostvarenju ili rezultatu) ili definirane na temelju i procesa i ishoda (usporedi primjer u odjeljku 6.5.3., str. 39.).

Upravljačka tijela trebala bi uzeti u obzir i utjecaj različitih ustroja u smislu opravdanja prihvatljivih troškova.

Upravljačko tijelo može utvrditi različite veličine jediničnih troškova koje su primjenjive na različite aktivnosti.

Primjer (ESF, temeljen na ostvarenju): Za napredno IT osposobljavanje u trajanju od 1 000 sati za 20 polaznika, prihvatljivi troškovi mogu se računati na temelju troška po satu osposobljavanja x broj sati polaznika. Trošak po satu unaprijed je definiralo upravljačko tijelo i naveden je u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu.

Primjerice, pod pretpostavkom da je upravljačko tijelo utvrdilo da trošak po satu osposobljavanja po polazniku iznosi 7 EUR, najviši iznos bespovratnih sredstava koji se dodjeljuje projektu bio bi 1 000 sati x 20 polaznika x 7 EUR/sat / polaznik = 140 000 EUR.

Na kraju operacije konačni prihvatljivi troškovi utvrdit će se na temelju stvarnog broja sati za svakog polaznika (to bi moglo uključivati i neke opravdane izostanke), u skladu sa stvarnim sudjelovanjem polaznika i održanim tečajevima. Još uvijek će biti potrebno priložiti točne evidencije o pohađanju osposobljavanja u kojima se navode aktivnosti osposobljavanja i ovjerava stvarna prisutnost polaznika.

Ako je, naposljetku, samo 18 osoba sudjelovalo u osposobljavanju, šestero njih 900 sati, petero 950 sati, petero 980 sati, a preostalih dvoje 1 000 sati, broj ukupnih sati x polaznici iznosi:

$900 \times 6 + 950 \times 5 + 980 \times 5 + 1\,000 \times 2 = 17\,050$ ukupnih sati osposobljavanja x polaznici.

Prihvatljivi troškovi bit će: 17 050 sati osposobljavanja x 7 EUR = 119 350 EUR.

Primjer (EFRR, temeljen na ostvarenju): Korisnik je regionalna Komora i organizira savjetodavnu službu za mala i srednja poduzeća u regiji. Uslugu pružaju savjetnici regionalne Komore. Na temelju povijesnih računa 'savjetodavnog' odjela Komore, dan savjetovanja procijenjen je na 350 EUR po danu. Pomoć će se računati na temelju sljedeće formule: broj dana x 350 EUR. Još uvijek će biti potrebno dostaviti točne tablice u kojima su detaljno navedene savjetodavne aktivnosti i prisutnost savjetnika.

Primjer (EPFRR, temeljen na ostvarenju): „Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma” (članak 21.)

Posjednik šume primit će potporu za pošumljavanje i održavanje 3 hektara šume tijekom 7 godina. Troškove (pošumljavanje i održavanje) je unaprijed utvrdilo upravljačko tijelo ovisno o vrsti šume. Ta će metodologija biti uključena u program ruralnog razvoja. Troškovi su sljedeći: 2 000 EUR/ha za uspostavu šume i, za održavanje, 600 EUR/ha za prvu godinu i 500 EUR/ha za naredne godine.

Prema tome, prihvatljivi troškovi bili bi:

$3 \text{ ha} \times 2000 \text{ EUR/ha} + 3 \text{ ha} \times 600 \text{ EUR/ha} + (3 \text{ ha} \times 500 \text{ EUR/ha}) \times 6 \text{ godina} = 16\,800 \text{ EUR}$

Primjer (ESF, temeljen na rezultatima): program pomoći u traženju posla koji traje 6 mjeseci („operacija”) mogao bi se financirati na temelju standardnih veličina jediničnih troškova (primjerice 2 000 EUR po osobi) za svakog od 20 sudionika u operaciji koji dobije posao i zadrži ga tijekom unaprijed utvrđenog razdoblja, na primjer šest mjeseci. Izračun najvišeg iznosa bespovratnih sredstava dodijeljenih operaciji: 20 osoba $\times$ 2 000 EUR/zaposlenje = 40 000 EUR.

Konačni prihvatljivi troškovi računaju se na temelju stvarnog ostvarenja operacije: ako je samo 17 osoba ušlo na tržište rada i zadržalo svoje poslove tijekom traženog razdoblja, konačni prihvatljivi troškovi na temelju kojih će korisniku biti isplaćena bespovratna sredstva bili bi $17 \times 2\,000 \text{ EUR} = 34\,000 \text{ EUR}$.

3.2. Poseban slučaj troškova osoblja po satu

U članku 68. stavku 2. Uredbe o zajedničkim odredbama uvodi se novo pravilo kako bi se olakšala uporaba jediničnih troškova po satu za izračun troškova osoblja⁽¹⁸⁾ povezanih s provedbom operacije:

Trošak osoblja po satu=	zadnji dokumentirani godišnji bruto iznos troškova plaća
	1720

Tih 1720 sati je standardno godišnje „radno vrijeme” kojim se može izravno koristiti, bez potrebe da država članica vrši izračune.

Međutim brojnik, zadnji dokumentirani godišnji troškovi osoblja, mora biti opravdan. U slučaju kada se projekt provodi tijekom nekoliko godina, upravljačko tijelo može odlučiti ažurirati troškove osoblja po satu kada novi podaci budu dostupni ili može upotrijebiti iste podatke tijekom čitavog razdoblja provedbe. Ako je razdoblje provedbe osobito dugo, dobra bi praksa bila uspostaviti međukorake u okviru kojih bi se troškovi osoblja po satu mogli revidirati (a u skladu s tim i ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava).

Postoje najmanje dvije mogućnosti za brojnik u pogledu troškova osoba koje rade na operaciji, a one su sljedeće:

1. Brojnik je povezan samo s osobom koja izravno radi na operaciji. Mogao bi se temeljiti na stvarnoj plaći te osobe ili na prosjeku troškova za veći broj zaposlenika, onih istog platnog razreda ili nekih sličnih mjera koje okvirno odgovaraju razini plaća.

2. Brojnik uključuje plaću osobe koja radi izravno na operaciji i dio plaća neizravnog osoblja (npr. visokoplaćeno izvršno osoblje koje u načelu radi neizravno za operaciju) koji se može dodijeliti operaciji (primjenjivat će se pravila o dodjeli neizravnih troškova operaciji, primjerice uporaba opravdanog ključa podjele). Njime bi se mogli pokriti troškovi zapošljavanja troškovnog centra ili odjela (koji provodi operaciju) u kojima razine plaća mogu znatno varirati u okviru skupine zaposlenika. Rezultat će standardnom veličinom jediničnog troška koja uključuje plaću osobe koja radi na operaciji i dio neizravnih plaća.

Međutim, upravljačka tijela trebala bi imati na umu da druga opcija vjerojatno nije najpraktičnije rješenje. Bilo bi uputnije postupiti u skladu s prvom opcijom ili izračunavati troškove osoblja po satu koji uključuju sve neizravne troškove (na temelju fiksne stope) ili čak sve ostale prihvatljive troškove (u potpunosti obuhvaćene troškove osoblja po satu).

Prilikom primjene ove mogućnosti, upravljačka tijela trebala bi imati na umu da:

- „Provedba operacije” podrazumijeva sve korake operacije. Nema namjere da se isključe neki troškovi osoblja povezani sa specifičnim koracima operacije.
- U nacionalnim pravilima o prihvatljivosti morat će se navesti što je obuhvaćeno godišnjim bruto iznosom troškova plaća, uzimajući u obzir uobičajene računovodstvene prakse (vidjeti odjeljak 5.2.1.3., str. 20.).
- Posljednji godišnji bruto iznos troškova plaća mora biti dokumentiran u računima, platnim listama itd. Taj podatak ne mora biti podvrgnut reviziji ex-ante, ali ga mora biti moguće podvrgnuti reviziji.

⁽¹⁸⁾ Usporedi definiciju troškova osoblja, odjeljak 2.2.2., stranica 16.

- Metoda izračuna utemeljena na povijesnim podacima korisnika nije iskoristiva s obzirom na to da se u Uredbi navodi **zadnji** dokumentirani godišnji bruto iznos troškova plaća.
- Zadnji dokumentirani godišnji bruto iznos troškova plaća podrazumijeva da postoji referentno razdoblje od jedne godine (12 uzastopnih mjeseci). Nije moguće koristiti se podacima za razdoblja nakon potpisivanja dokumenta u kojem se utvrđuju uvjeti za dodjelu potpore.
- Za izračun prihvatljivih troškova osoblja trebali bi se koristiti samo odrađeni sati. Godišnji odmor je primjerice već uključen u izračun troškova osoblja po satu.

Dodana vrijednost ove metodologije je to da se 1720 sati ne može dovoditi u pitanje.

Primjer (EFRR): Određene vrste projekata čija su ciljna skupina MSP-ovi u području istraživanja, razvoja i inovacija često kao ključni element imaju troškove osoblja. Opcionalna primjena standardnih veličina jediničnih troškova dobrodošlo je pojednostavljenje za te MSP-ove. Jedinični trošak aktivnosti izražava se u ovom slučaju kao satnica koja se primjenjuje na sate koje je osoblje zaista odradilo. Definira se unaprijed u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu kojima se najveći iznos financijske pomoći utvrđuje kao najveći dopušteni broj radnih sati pomnožen s jediničnim troškom (izračunati troškovi uključenog osoblja).

Kako je cilj pokriti stvarne troškove određivanjem približne vrijednosti i kako bi se u obzir uzele razlike među regijama i granama, trošak standardne jedinice definira se kao trošak osoblja po satu u skladu sa sljedećom formulom:

Trošak osoblja po satu = bruto godišnja plaća (uključujući pravne naknade) podijeljena s prosječnim brojem zakonitih radnih sati (u obzir se uzima i godišnji odmor).

Na primjer: Trošak osoblja po satu = 60 000 EUR / (1 980 sati – 190 sati godišnjeg odmora) = 60 000 / 1 790 = 33,52 EUR/sat.

Financijska pomoć koja se dodjeljuje za operaciju računa se kao satnica pomnožena sa stvarnim i provjerljivim brojem odrađenih sati. To zahtijeva od MSP-ova da čuvaju sve prateće dokumente o satima koje je osoblje odradilo na projektu, a upravljačko tijelo mora čuvati sve dokumente kojima se opravdava trošak osoblja po satu. U načelu, manji broj odrađenih sati koje je moguće provjeriti rezultira smanjenjem konačnog iznosa koji se treba isplatiti.

Alternativni primjer: *Isti kao i prethodni, ali trošak osoblja po satu temelji se na članku 68. stavku 2. Uredbe o zajedničkim odredbama.*

Trošak osoblja po satu = zadnji dokumentirani godišnji bruto iznos troškova plaća (uključujući pravne naknade) podijeljen s 1 720 sati.

Na primjer: Satnica = 60 000 EUR / 1 720 sati = 60 000 / 1 720 = 34,88 EUR/sat.

4. FIKSNI IZNOSI

4.1. Opća načela

U slučaju fiksnih iznosa, svi prihvatljivi troškovi ili dio prihvatljivih troškova operacije računaju se na temelju unaprijed utvrđenog fiksnog iznosa (određivanje fiksnog iznosa trebalo bi opravdati upravljačko tijelo⁽¹⁹⁾), u skladu s unaprijed utvrđenim uvjetima sporazuma o aktivnostima i/ili ostvarenjima. Bespovratna sredstva isplaćuju se ako su ispunjeni unaprijed utvrđeni uvjeti sporazuma o aktivnostima i/ili ostvarenjima.

Mogućnost upotrebe fiksnih iznosa predstavlja primjenu načela razmjernosti, a cilj je smanjiti administrativno opterećenje u malim operacijama te nevladinim organizacijama (ali ne isključivo njima) omogućiti bolji pristup ESI fondovima. To je razlog zašto su fiksni iznosi obuhvaćeni područjem primjene članka 67. stavka 1. točke (c) Uredbe o zajedničkim odredbama ograničeni na iznose manje od 100 000 EUR javnog doprinosa.

Taj iznos odgovara javnom doprinosu koji je *isplaćen korisniku ili ga korisnik plaća* za aktivnost koja se podupire fiksnim

iznosom (isključujući privatno sudjelovanje, ako ga ima). Ne uključuje naknade ili plaće koje isplaćuje *treća strana* u korist sudionika u operaciji (vidjeti odjeljak 7.2.1., *str. 41.*).

Čak i ako se može kombinirati nekoliko fiksnih iznosa za pokrivanje različitih kategorija prihvatljivih troškova ili različitih projekata u okviru iste operacije, ukupni fiksni iznosi ne smiju biti veći od 100 000 EUR javnog doprinosa za određeno tijelo koje prima bespovratna sredstva ili povratnu pomoć. Međutim, u okviru nekog projekta, fiksni iznosi koji ne premašuju 100 000 EUR javnog doprinosa mogu se kombinirati sa stvarnim troškovima i/ili drugim pojednostavljenim mogućnostima financiranja do ukupnog iznosa koji može premašiti 100 000 EUR javnog doprinosa.

Sustav fiksnih iznosa mogao bi se primjenjivati i u slučaju bespovratnih sredstava kada standardne veličine jediničnih troškova nisu odgovarajuće rješenje, primjerice u proizvodnji programskog alata, organizaciji malog lokalnog seminara itd.

4.2. Primjeri fiksnih iznosa

Primjer (EFRR): Kako bi promicali lokalne proizvode, skupina malih poduzetnika želi zajednički nastupiti na poslovnom sajmu.

Zbog niskog troška operacije, upravljačko tijelo odluči upotrijebiti fiksni iznos za izračun javne potpore. Da bi se to provelo skupina poduzetnika pozvana je da predloži proračun za troškove najma, postavljanja i vođenja štanda. Na temelju tog prijedloga utvrđuje se fiksni iznos od 20 000 EUR. Plaćanje korisniku izvršava se na temelju dokaza o sudjelovanju na sajmu. Dogovoreni proračun od 20 000 EUR trebalo bi čuvati za revizije (provjera ex-ante izračuna fiksnog iznosa).

⁽¹⁹⁾ Odbor za praćenje u slučaju ETS-a.

Primjer (ESF): Nevladina organizacija koja se bavi pružanjem usluga skrbi o djeci traži potporu za pokretanje nove djelatnosti. Traži fiksni iznos na temelju detaljnog nacrtu proračuna za pokretanje djelatnosti i njezino obavljanje tijekom razdoblja od jedne godine. Nakon te početne godine djelatnost bi se održavala neovisno. Na primjer, fiksnim iznosom pokrio bi se izdatak za plaću jedne osobe koja bi se brinula o djeci tijekom jedne godine, amortizaciju nove opreme, troškove promidžbe te nove djelatnosti i neizravne troškove povezane s njezinim upravljanjem i računovodstvom, troškove vode, električne energije, grijanja, najma itd.).

Na temelju detaljnog nacrtu proračuna i usporedbe sa sličnim operacijama, upravljačko tijelo dodjeljuje fiksni iznos od 47 500 EUR kojim se pokrivaju svi ti troškovi. Na kraju operacije, taj bi iznos bio plaćen nevladinoj organizaciji na temelju ostvarenja, tj. ako se bude skrbila o dodatnom dogovorenom broju djece (10). Prema tome, ne bi bilo potrebno opravdavati stvarne troškove nastale u vezi s ovom operacijom.

Međutim, to znači i sljedeće: ako bi se organizacija skrbila o samo 9 djece, prihvatljivi troškovi bili bi jednaki nuli, a fiksni iznos ne bi bio isplaćen.

Primjer (ESF): Romska nevladina organizacija želi organizirati lokalni seminar i izraditi monografiju o društveno-ekonomskim uvjetima romske zajednice u nekoj regiji države članice. Dokument u kojemu su utvrđeni uvjeti za potporu sadržavat će detaljni nacrt proračuna i ciljeve operacije. Prvi cilj je organizacija seminara, a drugi izrada monografije kojom će se pažnja poslodavaca u regiji privući na specifične romske probleme.

S obzirom na veličinu i cilj operacije (mala operacija s troškovima koje nije lako kvantificirati s pomoću standardnih veličina jediničnih troškova) te prirodu korisnika (lokalna nevladina organizacija), upravljačko tijelo odlučuje se za primjenu fiksnih iznosa.

Kako bi izračunalo visinu fiksnog iznosa upravljačko tijelo zahtijeva detaljan nacrt proračuna za svaku operaciju: nakon pregovora o detaljnom nacrtu proračuna, fiksni iznos utvrđuje se na 45 000 EUR koji se dijele na dva projekta, 25 000 EUR potrebno je za seminar, a 20 000 EUR za monografiju.

Ako se poštuju uvjeti iz dokumenta u kojemu su utvrđeni uvjeti za potporu (organizacija seminara, izrada monografije), na završetku projekta 45 000 EUR smatrat će se prihvatljivim troškom. Prateći dokument koji je uvjet za isplatu bespovratnih sredstava (a potom se arhivira) bit će dokaz da je seminar organiziran te da je izrađena monografija.

Ako je proveden samo jedan od projekata (na primjer, seminar) bespovratna sredstva smanjuju se na taj dio (25 000 EUR), ovisno o tome što je dogovoreno u dokumentu u kojemu su utvrđeni uvjeti za potporu.

Primjer (EPFRR): „Programi kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode“ (članak 16.)

Skupina poljoprivrednika koji su primili potporu za pokrivanje novog sudjelovanja u priznatom programu kvalitete želi organizirati promidžbenu aktivnost za svoje proizvode. Upravljačko tijelo izračunalo je trošak aktivnosti kao fiksni iznos (npr. 15 000 EUR / seminar s najmanje 50 sudionika). Skupina poljoprivrednika mora priložiti dokaz o provedbi aktivnosti i broju sudionika (najmanje 50).

5. UTVRĐIVANJE FINANCIRANJA PRIMJENOM FIKSNIH STOPA, STANDARDNIH VELIČINA JEDINIČNIH TROŠKOVA I FIKSNIH IZNOSA

U članku 67. stavku 5. Uredbe o zajedničkim odredbama i članku 14. stavku 3. Uredbe o ESF-u uvedeno je nekoliko metoda za izračun pojednostavljenih troškova: neke od njih temelje se na statističkim podacima, druge na podacima korisnika ili elementima uključenima u uredbu. Neke osiguravaju dosta prilagodljivosti, dok druge pružaju snažnu pravnu sigurnost ili se mogu utvrditi uz ograničeno administrativno opterećenje.

Za pojednostavljene mogućnosti financiranja, važno je osigurati propisnu ex-ante ocjenu i dokumentaciju povezanu s metodom, gdje je potrebno, s obzirom na to **da se samo kontrola postignuća obavlja ex-post**.

5.1. Uvjeti moraju biti utvrđeni unaprijed⁽²⁰⁾

Važno je da se u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu korisnicima priopće točni zahtjevi u pogledu dokazivanja prijavljenih izdataka i konkretnih ostvarenja ili ishoda koji se trebaju postići.

Prema tome, pojednostavljene mogućnosti financiranja moraju biti utvrđene ex-ante i moraju biti uključene u, na primjer, poziv za podnošenje prijedloga ili **najkasnije u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu**. Relevantne metode i uvjeti trebali bi biti uključeni u nacionalna pravila o prihvatljivosti koja se primjenjuju na programe na nacionalnoj ili regionalnoj razini ili na ona koja su specifična za određeni program. To znači i sljedeće: kada se standardne veličine jediničnih troškova i stopa ili visina iznosa (u slučaju fiksnih iznosa) jednom utvrde, više se ne mogu mijenjati tijekom ili nakon provedbe operacije da bi se nadoknadio porast troškova ili nepotpuna iskorištenost raspoloživog proračuna.

S obzirom na to da pojednostavljene mogućnosti financiranja trebaju biti definirane unaprijed, trebala bi se izbjegavati retroaktivna primjena za operacije koje se već provode na temelju stvarnih troškova jer bi to značilo da bi nacionalna tijela, kako bi osigurala jednako postupanje prema svim korisnicima, bila znatno radno opterećena.

Iznimno, u slučaju višegodišnjih operacija moguće je zaključiti račune i odgovarajuće aktivnosti operacije nakon što je proveden prvi dio operacije, a potom uvesti opciju financiranja primjenom fiksnih stopa, standardnih veličina jediničnih troškova ili fiksnih iznosa za preostali dio / preostalo razdoblje operacije. U takvim slučajevima, razdoblje za koje se prijavljuju stvarni troškovi trebalo bi biti jasno razdvojeno od razdoblja za koje se troškovi prijavljuju na temelju pojednostavljenih mogućnosti financiranja, kako bi se izbjeglo da se troškovi projekta prijave dvaput.

5.2. Poštena, pravedna i provjerljiva metoda izračuna⁽²¹⁾

5.2.1. Opća načela

5.2.1.1. Metoda mora biti poštena

Izračun mora biti razuman, tj. mora se temeljiti na stvarnosti te ne smije biti pretjeran ili ekstreman.

Ako je određena standardna veličina jediničnih troškova u prošlosti iznosila između 1 EUR i 2 EUR, Komisija ne očekuje vidjeti iznos od 7 EUR. S te točke gledišta, iznimno je važna metoda kojom se koristi za utvrđivanje jediničnog troška, fiksne stope ili fiksnog iznosa. Upravljačko tijelo mora biti u mogućnosti objasniti i opravdati svoj izbor. 'Idealnom' poštenom metodom izračuna stope bi se mogle prilagoditi posebnim uvjetima ili potrebama. Primjerice, provedba nekog projekta može stajati više u udaljenoj regiji nego u središnjoj regiji zbog viših troškova prijevoza; taj bi element trebalo uzeti u obzir prilikom odlučivanja o fiksnom iznosu ili stopi za isplatu za slične projekte u te dvije regije.

U svakom slučaju, pojednostavljene troškove ne bi trebalo zloupotrebjavati (npr. fiksna stopa koja se računa u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) Uredbe o zajedničkim odredbama ne bi trebala sustavno voditi do inflacije troškova operacija, a operacije ne bi trebalo dijeliti na više dijelova kako bi se omogućila sustavna uporaba fiksnih iznosa).

⁽²⁰⁾ Članak 67. stavak 6. Uredbe o zajedničkim odredbama.

⁽²¹⁾ Članak 67. stavak 5. točka (a) Uredbe o zajedničkim odredbama.

Cilj revizije bit će ispitati osnovicu koja je korištena za utvrđivanje stope i jesu li te na koncu utvrđene stope doista u skladu s tom osnovicom.

5.2.1.2. Metoda mora biti pravedna

Glavna misao u pozadini izraza ‚pravedna‘ jest ta da se metodom ne daje prednost nekim korisnicima ili operacijama u odnosu na druge. Izračunom standardnih veličina jediničnih troškova, fiksnih iznosa ili fiksne stope mora se osigurati jednako postupanje prema korisnicima i/ili operacijama.

Primjeri bi bili razlike u stopama ili iznosima koje nisu opravdane objektivnim osobinama korisnika ili operacija, ili izričitim ciljevima politike.

Upravljačka tijela i revizori iz tijela za reviziju te Komisija neće prihvatiti metode izračuna koje neopravdano diskriminiraju određene skupine korisnika ili vrste operacija.

5.2.1.3. Metoda mora biti provjerljiva

Utvrđivanje fiksnih stopa, standardnih veličina jediničnih troškova ili fiksnih iznosa trebalo bi se temeljiti na dokazima u obliku dokumenata koji se mogu provjeriti.⁽²²⁾ Upravljačko tijelo mora moći pokazati na temelju čega su utvrđene pojednostavljene mogućnosti financiranja. To je ključna stvar u osiguravanju usklađenosti s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Tijelo koje utvrđuje metodu pojednostavljenih mogućnosti financiranja trebalo bi imati barem sljedeće dokumente:

- opis metode izračuna, uključujući ključne korake izračuna,
- izvore podataka koji su upotrijebljeni za analizu i izračune, uključujući ocjenu relevantnosti podataka u odnosu na predviđene operacije, te ocjenu kvalitete podataka,
- sami izračun kojim se utvrđuje vrijednost pojednostavljene mogućnosti financiranja.

U slučaju poštene, pravedne i provjerljive metode u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) Uredbe o zajedničkim odredbama, nije prihvatljivo da se pojednostavljene mogućnosti financiranja utvrde ‚ex nihilo‘.

5.2.2. Metodologije u praksi

U Uredbi o zajedničkim odredbama navodi se nekoliko mogućnosti za ispunjavanje kriterija u pogledu poštenja, pravednosti i provjerljivosti:

5.2.2.1. Uporaba ‚statističkih‘ podataka ili drugih objektivnih informacija

Statistički podaci ili druge objektivne informacije mogu biti na primjer u obliku anketa, poziva za podnošenje prijedloga, referentne usporedbe sa sličnim vrstama operacija ... To u načelu rezultira standardnim sustavima koji su primjenjivi na mnoge operacije/korisnike. Zapravo, prema iskustvu Komisije, čak i ako se za prethodno utvrđivanje fiksnih iznosa, standardnih veličina jediničnih troškova ili financiranja primjenom fiksne stope mogu primjenjivati mnoge metode, najčešća od njih je statistička analiza povijesnih podataka. Jedan izvor podataka mogli bi biti potvrđeni izdaci iz prošlosti. U slučaju da korišteni podaci nisu potvrđeni, trebalo bi ih provjeriti upravljačko tijelo.

Kao druga mogućnost, mogli bi se uvesti i pozivi za podnošenje prijedloga: država članica unaprijed bi objavila osnovicu prema kojoj će računati fiksne iznose bespovratnih sredstava i koja je, opet, *poštena, pravedna i provjerljiva*. To znači da bi podnositelji prijava trebali biti upoznati s kriterijima na kojima će se temeljiti bespovratna sredstva i da bi ti kriteriji trebali biti standardizirani i primjenjivati se na sve podnositelje prijava za iste vrste projekata.

Primjerice, u slučaju poziva za podnošenje prijedloga upravljačko tijelo trebalo bi moći odgovoriti na pitanja poput: ‚Je li poziv za podnošenje prijedloga potpun u pogledu potrebnih detalja? Jesu li elementi potrebni za određivanje fiksnog iznosa dobro definirani i unaprijed objašnjeni? Provjerava li upravljačko tijelo jesu li troškovi uključeni u dostavljeni detaljni nacrt proračuna, na primjer, razumni i prihvatljivi s obzirom na određivanje fiksnog iznosa u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu?‘

Još jedno rješenje bilo bi da država članica utvrdi fiksni iznos za određenu aktivnost i objavi poziv za podnošenje prijedloga na temelju tog iznosa te financira najbolje prijedloge.

⁽²²⁾ Bez obzira kada je metodologija uspostavljena u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) Uredbe o zajedničkim odredbama, mora je biti moguće podvrgnuti reviziji sve dok je u uporabi.

5.2.2.2. Primjena podataka specifičnih za pojedinog korisnika⁽²³⁾

Metodologije koje će biti predstavljene u nastavku primjenjivat će se na korisnike. Ali, s obzirom na zahtjeve u pogledu upotrebe podataka specifičnih za pojedinog korisnika, te su metodologije pojednostavljene za korisnike koji će tijekom programskog razdoblja provoditi mnoge projekte.

a) Provjereni povijesni podaci pojedinih korisnika:

To će rezultirati *ad hoc* sustavom koji je specifičan za korisnika. Tim bi se podacima, prema potrebi, trebali obuhvatiti samo troškovni centar ili odjel korisnika koji su povezani s operacijom.

Ta se metoda temelji na prikupljanju povijesnih računovodstvenih podataka korisnika, za stvarne troškove nastale u pogledu kategorija prihvatljivih troškova obuhvaćenih pojednostavljenim troškovima. Time se, zapravo, implicira postojanje prihvatljivog analitičkog računovodstvenog sustava na razini korisnika. Osim toga, implicira se da su svi neprihvatljivi izdaci izuzeti iz svih izračuna kojima se podupiru pojednostavljene mogućnosti financiranja.

Kada upravljačko tijelo odluči upotrijebiti ovu metodu, trebalo bi opisati sljedeće:

- kategorije pokrivenih troškova,
- upotrijebljenu metodu izračuna,
- duljinu razdoblja tijekom kojeg su prikupljeni podaci: moraju se prikupiti računovodstveni podaci **tijekom najmanje tri godine** kako bi se mogle identificirati potencijalne iznimne okolnosti koje su mogle utjecati na stvarne troškove u određenoj godini kao i tendencije u iznosima troškova. Trogodišnje referentno razdoblje upotrebljava se kako bi se u obzir uzele godišnje oscilacije.
- referentni iznos koji će se primijeniti, na primjer prosječni troškovi tijekom referentnog razdoblja ili troškovi kako su evidentirani tijekom posljednjih godina,
- prilagodbe, ako ih ima, koje su potrebne kako bi se ažurirao referentni iznos.

b) Primjena uobičajene računovodstvene prakse pojedinih korisnika:

Uobičajene računovodstvene prakse su prakse kojima se korisnik služi za bilježenje svojih uobičajenih svakodnevnih aktivnosti i financija (koje nisu povezane s potporom iz sredstava EU-a). Te bi metode trebale biti u skladu s nacionalnim računovodstvenim pravilima i standardima. Duljina primjene nije presudna. Računovodstvena metoda nije 'uobičajena' ako je osmišljena za neku posebnu operaciju ili za potporu iz sredstava EU-a.

Važno je razlikovati stvarne troškove i troškove koji se utvrđuju u skladu s uobičajenim računovodstvenim praksama pojedinih korisnika.

Prema tome, 'stvarni troškovi korisnika' su troškovi koji se računaju što je moguće točnije, što obično znači po fizičkoj osobi za vremensko razdoblje operacije. U praksi se za izračun troškova osoblja po satu prihvaća primjena standardnih sati kao nazivnika (vidjeti primjerice 1 720 sati u odjeljku 3.2., str. 20.), ali brojnik za potrebe izračuna 'stvarnih troškova' jesu ukupni prihvatljivi troškovi osoblja za svaku osobu uključenu u aktivnost.'

Trošak po satu temeljen na računovodstvenim praksama korisnika mogao bi se izračunati na temelju prosjeka troškova naknada većeg broja zaposlenika. To su obično platni razred ili neka slična mjera koji okvirno odgovaraju razini plaće, ali mogu biti i troškovni centar ili odjel (povezan s operacijom) u kojima razina plaće može znatno varirati unutar skupine zaposlenika.

To znači da iznosi troškova dobiveni primjenom praksi troškovnog računovodstva u načelu odstupaju od stvarnih troškova. Isto su tako specifični za korisnika (ili čak za odjel) za određenu operaciju i određeno – kratko – razdoblje (korišteni podaci odnose se na jednu godinu).

Prema tome, kako bi se osiguralo jednako postupanje i to da se bespovratnim sredstvima ne pokrivaju neprihvatljivi troškovi, u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu i kojim se korisnicima odobrava primjena njihovih praksi troškovnog računovodstva moraju se predvidjeti minimalni uvjeti. Cilj tih minimalnih uvjeta bit će osigurati da prakse troškovnog računovodstva i teoretski i praktično dovedu do poštenog i pravednog sustava. Time se implicira postojanje prihvatljivog analitičkog računovodstvenog sustava na razini korisnika. Osim toga, implicira se da su svi neprihvatljivi izdaci izuzeti iz izračuna.

c) Zajednički zahtjevi za primjenu podataka specifičnih za pojedinog korisnika

Ovisno o jamstvima koje upravljačko tijelo dobije od korisnikova unutarnjeg sustava upravljanja i kontrole, možda će biti potrebno da podatke specifične za korisnika potvrdi vanjski revizor ili, u slučaju javnih tijela, stručni i neovisni računovodstveni službenik, a kako bi se osiguralo da su referentni podaci kojima se koristi upravljačko tijelo pouzdani. Potvrđivanje povijesnih podataka može biti dio zakonskih revizija ili ugovornih revizija. Svako potvrđivanje podataka koje bi se odvijalo na takav način zahtijevalo bi da vanjski revizori ili neovisni računovodstveni službenici dobro poznaju uredbe ESI fondova u pogledu npr. revizorskog traga, prihvatljivosti troškova i primjenjivih zakona.

⁽²³⁾ Metode obuhvaćene u ovom odjeljku su metode iz članka 67. stavka 5. točke (a) podtočaka (ii) i (iii) Uredbe o zajedničkim odredbama. Članak 14. stavak 3. Uredbe o ESF-u nije obuhvaćen tim zahtjevima.

Kada se procijeni da je rizik od pogreške ili nepravilnosti u povijesnim računovodstvenim podacima mali, metoda izračuna može se temeljiti na podacima koji nisu podvrgnuti ex-ante reviziji. Upravljačko tijelo trebalo bi biti u mogućnosti na objektivčan način dokazati da je rizik doista mali te na osnovi čega smatra da je računovodstveni sustav korisnika pouzdan, potpun i točan. U svakom slučaju, upravljačko tijelo morat će ocijeniti i ovjeriti te podatke specifične za pojedinog korisnika za svaki pojedini slučaj najkasnije prilikom izrade dokumenta u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu korisniku.

Metode specifične za pojedinog korisnika opisane prethodno u tekstu potrebno je pomno razmotriti prije nego što ih upravljačka tijela provedu. Možda će biti teško razviti takve ad-hoc sustave pa se upravljačkim tijelima stoga preporučuje da se tim sustavima koriste samo u slučajevima u kojima znatne dijelove jednog ili više programa provodi jedan korisnik, npr. ministarstvo obrazovanja, sveučilište ili javna služba za zapošljavanje.

5.3. Primjena standardnih veličina jediničnih troškova, fiksnih iznosa i fiksnih stopa iz drugih područja

5.3.1. Iz drugih politika Unije

5.3.1.1. Članak 67. stavak 5. točka (b) Uredbe o zajedničkim odredbama

Glavni cilj ove metode je uskladiti pravila različitih politika Unije. Namjera je objasniti to da, ako je Komisija već razvila pojednostavljene troškove za određenu vrstu korisnika i operacije u okviru neke politike EU-a, država članica / Komisija ne moraju ponavljati te napore u okviru politika ESI fondova i mogu izravno upotrijebiti tu metodu i njezine rezultate.

Sve primjenjive metode EU-a mogle bi se upotrijebiti za slične operacije i korisnike. Metode koje su se primjenjivale u razdoblju 2007. – 2013., ali su obustavljene nakon 2013. neće biti moguće upotrijebiti. Ako je metoda izmijenjena tijekom programskog razdoblja tada bi se ta ista izmjena trebala primjenjivati i na projekte ESI fondova odabrane nakon izmjene.

Prilikom ponovnog korištenja postojećom metodom EU-a, upravljačko tijelo trebalo bi osigurati i dokumentirati:

- da se metoda primjenjuje u cijelosti (na primjer definicija izravnih / neizravnih troškova, prihvatljivih izdataka, opsega), a ne samo njezini rezultati (stopa od X %),
- da se metoda mora primijeniti na slične vrste operacija i korisnika,

- upućivanje na tu metodu korištenu u drugim politikama EU-a.

5.3.1.2. Članak 68. stavak 1. točka (c) Uredbe o zajedničkim odredbama

U člancima 20. i 21. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 480/2014 od 3. ožujka 2014.⁽²⁴⁾ predviđaju se primjenjive fiksne stope za metode povezane s neizravnim troškovima koje se primjenjuju u drugim politikama Unije i područje njihove primjene u Uredbi o zajedničkim odredbama:

- Za Obzor 2020.: u Delegiranoj uredbi definiraju se uvjeti pod kojima se fiksna stopa od 25 % za neizravne troškove može primjenjivati na operacije u okviru ESI fondova koje odgovaraju mogućnostima koje se pružaju u okviru Obzora 2020.⁽²⁵⁾ Moraju se primijeniti svi relevantni elementi metodologije za primjenu fiksne stope utvrđeni u toj uredbi. Izravni troškovi podugovaranja i troškovi resursa koje su pribavile treće strane, a koji se ne upotrebljavaju u prostorima korisnika, kao i financijska potpora trećim stranama moraju se isključiti iz troškova na koje se primjenjuje stopa prilikom računanja prihvatljivih iznosa (isključenih iz troškova 1. vrste).
- Za program LIFE: u Delegiranoj uredbi utvrđeni su uvjeti pod kojima se u projektima sličnima LIFE-u može primijeniti fiksna stopa od 7 % izravnih troškova kako je utvrđeno u članku 124. stavku 4. Financijske uredbe.

U oba slučaja trebalo bi navesti upućivanje na Delegiranu uredbu i relevantni članak u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu.

5.3.2. Iz programa država članica za bespovratna sredstva⁽²⁶⁾

Načelo je u potpunosti isto kao za mogućnosti koje se koriste u politikama Unije (vidjeti odjeljak 5.3.1., str. 26.). Ali umjesto da bude preslika metoda iz politika Unije, preslika je nacionalnih metoda: stope, ali i jedinični troškovi ili fiksni iznosi koji se upotrebljavaju u okviru nacionalnih programa potpore (poput stipendija, dnevnica) mogu se koristiti bez dodatnih izračuna. Upotrijebljena nacionalna metodologija neće se podvrgavati revizijama, samo njezina primjena.

Sve primjenjive nacionalne metode mogu se primjenjivati za slične operacije i korisnike koji primaju potporu u okviru ESI fondova **pod uvjetom da se te metode primjenjuju i za operacije koje se podupiru isključivo iz nacionalnih fondova, bez bilo kakve potpore iz sredstava EU-a ili vanjske pomoći.** Drugim riječima, metode koje se primjenjuju samo

⁽²⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 480/2014 od 3. ožujka 2014. o dopuni Uredbe (EU) br. 1303/2013 (SL L 138, 13.5.2014., str. 5.)

⁽²⁵⁾ Članak 29. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1290/2013 o utvrđivanju pravila za sudjelovanje u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) i širenje njegovih rezultata.

⁽²⁶⁾ Članak 67. stavak 5. točka (c) Uredbe o zajedničkim odredbama.

za potrebe programa u okviru ESI fondova ne smatraju se nacionalnima. Metode koje se primjenjuju u okviru nacionalnih operacija i onih koje se podupiru u okviru programa prihvatljive su.

Osim toga, nacionalne metode čija je primjena obustavljena neće se moći upotrijebiti. Ako je metoda izmijenjena / prekinuta tijekom programskog razdoblja tada bi se ta ista izmjena trebala primjenjivati, ali samo na projekte ESI fondova *odabrane* nakon izmjene / prekida primjene.

Mogu se primjenjivati i regionalne ili druge lokalne metode izračuna, ali se moraju primjenjivati na zemljopisno područje u kojem su u uporabi.

Prilikom primjene postojeće nacionalne metode upravljačko tijelo trebalo bi osigurati i dokumentirati iste informacije kao i one koje su obvezne za korištenje postojećim metodama EU-a:

- metoda se primjenjuje u cijelosti (na primjer i gdje je to primjenjivo, prihvatljivi izdaci, opseg), a ne samo njezini rezultati (fiksni iznos od X EUR),
- primjenjuje se na isto zemljopisno područje ili manje (u skladu s tim, ako se metodologija primjenjuje u samo

jednoj regiji, predmetna regija može je ponovno primijeniti, ali ne i druga regija te države članice u kojoj nacionalna metodologija nije primjenjiva),

- metoda se mora primijeniti na slične vrste operacija i korisnika,
- jamstvo da se ta metoda upotrebljava samo za operacije koje se podupiru isključivo iz nacionalnih fondova.

5.3.3. Kako ocijeniti jesu li vrste operacija i korisnika slične?

U članku 67. stavku 5. točkama (b) i (c) Uredbe o zajedničkim odredbama predviđa se mogućnost da država članica upotrijebi postojeće metode izračuna i odgovarajuće jedinične troškove, fiksne iznose i fiksne stope primjenjive na slične vrste operacija i korisnika. Kao opće načelo, u obzir bi trebalo uzeti sve elemente metode koji bi mogli utjecati na jedinični trošak / fiksni iznos / fiksnu stopu. Ako su neka operacija i njezin korisnik bili prihvatljivi u okviru drugog programa, mogu se upotrijebiti postojeća metoda izračuna i odgovarajući jedinični troškovi / fiksne stope / fiksni iznosi tog drugog programa. Izvan toga, potrebno je razmotriti svaki slučaj zasebno.

Primjer (EFRR, ESF): U području istraživanja primjenom fiksne stope podupire se mreža sveučilišta pod uvjetom da su u operaciju uključena sveučilišta iz najmanje tri države članice koja su objavila najmanje 10 radova tijekom posljednje tri godine. Kriterij broja objavljenih radova ne utječe na fiksnu stopu, ali drugi kriteriji utječu: istraživanje, umrežavanje, sveučilišta su iz najmanje tri države članice. Ista metoda mogla bi se upotrijebiti za operacije koje ispunjavaju te kriterije.

5.4. Primjena stopa koje su utvrđene u Uredbi o zajedničkim odredbama ili pravilima za pojedine fondove⁽²⁷⁾

U Uredbi o zajedničkim odredbama i u uredbama za pojedine fondove navedeno je niz stopa koje su osmišljene kako bi se za države članice osiguralo nekoliko 'gotovih' rješenja. Namjera je bila da se osigura najviša razina pravne sigurnosti i da se smanji početno radno opterećenje ili potreba za dostupnim podacima za uspostavljanje sustava jer nema zahtjeva da se izvrši izračun kako bi se utvrdile primjenjive stope. Međutim, takve metode nisu dovoljno prilagodljive i ne odgovaraju svim vrstama operacija.

Ona utvrđena u članku 68. stavku 1. točki (b) Uredbe o zajedničkim odredbama primjenjuje se na pet ESI fondova: za operacije u okviru kojih nastaju neizravni troškovi se oni mogu računati kao 15 % prihvatljivih izravnih troškova osoblja. Navedena stopa je najviša moguća. Države članice mogu primijeniti tu stopu ili niže stope, a da ne moraju izvršiti posebni izračun. Unatoč tome, ako upravljačko tijelo odluči da neće primijeniti istu stopu na sve korisnike, trebalo bi moći dokazati da se poštuje načelo jednakog postupanja. Isto vrijedi i za članak 14. stavak 2. Uredbe o ESF-u i članak 19. Uredbe o ETS-u (vidjeti i odjeljak 2.2.3., str. 17.).

5.5. Prilagodba fiksne stope za neizravne troškove, fiksne iznose i standardne veličine jediničnih troškova

U članku 67. Uredbe o zajedničkim odredbama ne predviđaju se odredbe o prilagodbi pojednostavljenih troškova. Prilagodba stoga nije obvezna. Međutim, upravljačko tijelo može smatrati da je potrebno prilagoditi pojednostavljene troškove prilikom objave novog poziva za podnošenje prijedloga ili to može činiti povremeno kako bi se u obzir uzela indeksacija gospodarskih promjena, npr. u troškovima energije, razinama plaća itd. Komisija predlaže da se u metodologiju ugrade neke automatske prilagodbe (primjerice, utemeljene na inflaciji ili kretanju plaća).

Prilagođene stope trebale bi se primjenjivati samo na projekte koji će se provoditi u budućnosti, a ne retroaktivno.

Za svaku bi poduzetu reviziju trebala postojati odgovarajuća prateća dokumentacija kako bi se opravdale prilagođene stope ili iznosi dostupni upravljačkom tijelu.

⁽²⁷⁾ Članak 67. stavak 5. točka (d) Uredbe o zajedničkim odredbama.

5.6. Posebne metode za određivanje iznosa utvrđenih u skladu s pravilima za pojedini fond

U članku 67. stavku 5. Uredbe o zajedničkim odredbama definirana su četiri načina utvrđivanja pojednostavljenih mogućnosti financiranja, a predviđeno je i da se u uredbama za pojedini fond mogu utvrditi dodatne metode.

Pravila koja se primjenjuju na ESF

U članku 14. stavku 3. Uredbe o ESF-u dodana je posebna mogućnost za ESF koja se sastoji od izračuna na temelju nacrt proračuna u slučaju da javna potpora za bespovratna sredstva i povratnu pomoć nije veća od 100 000 EUR. Taj se iznos mora smatrati najvišim iznosom javne potpore koja će se isplatiti korisniku, kako je definirano u dokumentu u kojem su utvrđeni uvjeti za potporu korisniku (vidjeti odjeljak 7.2.2., str. 42.). Tu nisu uključeni javni doprinos koji osigurava korisnik, ako postoji, ni naknade ili plaće koje isplaćuje treća strana u korist sudionika operacije.

Ta vrlo prilagodljiva mogućnost osmišljena je kako bi se za male operacije u okviru ESF-a olakšala obvezna primjena pojednostavljenih mogućnosti financiranja. Tom se metodom zapravo omogućuje da se neki pojednostavljeni troškovi izračunaju čak i kada nije uspostavljen opći sustav ili ako je operacija vrlo specifična. Nacrt proračuna upotrijebit će se za izračun specifičnih pojednostavljenih troškova povezanih s tom operacijom ili projektom. Proračun će pohraniti upravljačko tijelo kao prateći dokument radi pravdanja upotrijebljenih pojednostavljenih troškova. Financijsko upravljanje, provjera upravljanja operacije/projekta temeljit će se samo na pojednostavljenim mogućnostima financiranja, a ne na samom proračunu.

Proračun bi se trebao ocjenjivati na istim temeljima na kojima se ocjenjuje kada se upotrebljavaju stvarni troškovi. U tom smislu, svesrdno se preporučuje da upravljačka tijela uspostave parametre ili najviše razine troškova koji će se upotrebljavati za usporedbu barem najvažnijih troškova u proračunu u odnosu na te parametre. Ako se ne uspostave takvi parametri ili najviše razine troškova, upravljačkim tijelima bilo bi teško osigurati jednako postupanje i poštovanje dobrog financijskog upravljanja. Čak i ako je to preporučeno, prilikom ocjene proračuna neće biti potrebno da upravljačko tijelo usporedi detaljan nacrt proračuna koji je predložio potencijalni korisnik s usporedivim operacijama.

Nacrt proračuna i prateće dokumente koji su dokaz da je upravljačko tijelo ocijenilo proračun trebalo bi pohraniti upravljačko tijelo zajedno s dokumentima koji su povezani s projektom koji se podupire. Nacrt proračuna nije dio dokumenta koji sastavljaju upravljačko tijelo i korisnik i u kojem se utvrđuju primjenjiva pravila.

Kada se isti korisnik podupire nekoliko puta, preporučuje se da se detaljni nacrt proračuna usporedi s prethodno podupiranim operacijama.

Primjer uporabe nacrtu proračuna (primjenjivo na ESF): Korisnik namjerava organizirati seminar za 50 sudionika na kojem bi predstavio nove provedbene alate.

Osoblje provodi vrijeme na planiranju i organizaciji događaja, unajmljuje se prostor, neki govornici dolaze iz inozemstva, a treba se objaviti zapisnik događaja. Tu su i neizravni troškovi povezani s osobljem (računovodstveni troškovi, direktor itd.) i računima za električnu energiju, telefon, IT potporu itd.

Nacrt proračuna je sljedeći:⁽²⁸⁾

<i>Ukupni izravni troškovi</i>	45 000
Izravni troškovi osoblja	30 000
Troškovi smještaja	4 000
Putni troškovi	5 000
Obroci	1 000
Informiranje/promidžba	5 000

<i>Ukupni neizravni troškovi</i>	7 000
Neizravni troškovi osoblja	4 000
Električna energija, telefon	3 000

O nacrtu proračuna raspravljaju i o njemu se dogovaraju upravljačko tijelo i korisnik. Izračun pojednostavljene mogućnosti financiranja temeljit će se na tim podacima.

Upravljačko tijelo može odlučiti da bespovratna sredstva izračuna na temelju jediničnog troška s obzirom na broj sudionika na seminaru: jedinični trošak = 52 000 EUR/50 = 1 040 EUR po sudioniku.

U dokumentu koji sastavljaju upravljačko tijelo i korisnik i u kojem se utvrđuju primjenjiva pravila mora se navesti definicija standardne veličine jediničnih troškova (što je sudionik), najviši (najmanji) broj sudionika, kako bi se trebao opravdati i njegov jedinični trošak (1 040 EUR).

U dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu trebalo bi navesti i upućivanje na članak 14. stavak 3. Uredbe o ESF-u.

⁽²⁸⁾ **Upozorenje:** Ovaj nacrt proračuna služi samo kao ilustracija. Ne bi ga trebalo smatrati dovoljno detaljnim nacrtom proračuna.

6. POSLJEDICE ZA SUSTAV UPRAVLJANJA I KONTROLE

6.1. Potreba za zajedničkim pristupom reviziji i kontroli

S točke gledišta revizije i kontrole, odredbe o pojednostavljenim mogućnostima financiranja znače odstupanje od načela stvarnih troškova. Financiranje primjenom fiksnih stopa ili standardnih veličina jediničnih troškova i fiksnih iznosa uključuje ex-ante procjene troškova koje se temelje, primjerice, na prosjecima i analizi povijesnih podataka ili tržišnih cijena. Takvim fiksnim stopama po definiciji je svojstveno da se njima nadoknađuje veći ili manji iznos od troškova nastalih u operaciji koja se podupire. Oni koji su zaduženi za provjere upravljanja i revizori morat će se više usredotočiti na ostvarenja, a manje na ulazna sredstva (inpute) i troškove projekta.

Ovim se smjernicama nastoji pristup Komisije u pogledu revizije i kontrola učiniti što je moguće transparentnijim za te nove pojednostavljene troškove kako bi se države članice, točnije upravljačka tijela, tijela za ovjeravanje, tijela za reviziju, posrednička tijela i korisnici uvjerali da mogu krenuti s primjenom tih koncepata bez oklijevanja i nesigurnosti.

Jednako je važno da nacionalna tijela i Komisija imaju jedinstven pristup revizijama i kontroli financiranja primjenom fiksnih stopa, standardnih veličina jediničnih troškova i fiksnih iznosa, kako bi se osiguralo jednako postupanje prilikom donošenja zaključaka o zakonitosti i regularnosti prijavljenog izdatka. Iz tog razloga, tijela država članica potiču se da upotrebljavaju isti pristup prilikom provjere i revizije tih pojednostavljenih mogućnosti financiranja.

6.2. Opći pristup kontroliranju i reviziji pojednostavljenih mogućnosti financiranja

Ako se upotrebljavaju pojednostavljeni troškovi, za potrebe utvrđivanja zakonitosti i regularnosti izdataka, nadležni za provjeru upravljanja i revizije neće provjeravati stvarne troškove u kategorijama izdataka koji se računaju primjenom fiksne stope, standardnih veličina jediničnih troškova ili fiksnih iznosa. Komisija i nacionalna tijela provjerit će izračun troškova operacija i provesti revizije u pogledu zakonitosti i regularnosti. Unatoč tome, te će se revizije provoditi na drugačiji način, polazeći od metode izračuna koja je upotrijebljena za utvrđivanje pojednostavljenih troškova, a ne od pratećih financijskih dokumenata projekta.

Ako je država članica primijenila metodologiju uspostavljenu u skladu s odredbama članaka 67. i 68. Uredbe o zajedničkim odredbama, uzela u obzir preporuke i najbolje prakse iz ovih smjernica i ako nema naznaka prijevare ili zlouporabe,⁽²⁹⁾ Komisija neće dovesti u pitanje sustav koji je primijenjen.

Metodologija revizije i kontrole koja će se primjenjivati u slučajevima u kojima je upotrijebljeno financiranje primjenom fiksne stope, standardnih veličina jediničnih troškova i fiksnih iznosa sastojat će se od sljedećih provjera:

1. provjera metode izračuna za utvrđivanje financiranja primjenom fiksne stope (vidjeti poglavlje 2.: [str. 15.](#)), standardnih veličina jediničnih troškova (vidjeti poglavlje 3.: [str. 18.](#)) ili fiksnih iznosa (vidjeti poglavlje 4.: [str. 23.](#)), koji bi trebali biti utvrđeni na temelju jedne ili nekoliko metoda iz članka 67. stavka 5. Uredbe o zajedničkim odredbama (vidjeti poglavlje 5.: [str. 23.](#)). Ta bi se provjera mogla obaviti na razini upravljačkog tijela ili/i razini korisnika (za sustave koji su utemeljeni na vlastitim podacima korisnika u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) podtočkama (ii) i (iii). Provjere bi mogle varirati ovisno o odabranoj metodi, a bit će svedene na definiciju kategorija troškova u slučaju primjene članka 68. stavka 1. točke (b) Uredbe o zajedničkim odredbama, članka 14. stavka 2. Uredbe o ESF-u i članka 19. Uredbe o ETS-u. Ex-ante kontrole i revizije metoda izračuna koje se temelje na podacima korisnika (povijesni podaci, uobičajene računovodstvene prakse) predstavljaju određenu posebnost (vidjeti odjeljak 5.2.2.2.c., [str. 25.](#));
2. provjera pravilne primjene utvrđene metode razmatranjem ostvarenja/ishoda projekta u slučaju jediničnih troškova i fiksnih iznosa;
3. u slučaju financiranja primjenom fiksnih stopa, provjera na temelju načela 'stvarnih troškova' kategorija prihvatljivih troškova na koje se stopa primjenjuje (ili njihova izračuna kada se za njihov izračun upotrebljavaju druge pojednostavljene mogućnosti financiranja) i, prema potrebi, drugih kategorija prihvatljivih troškova koje nisu uzete u obzir u sustavu financiranja primjenom fiksne stope.

Pojednostavljenim mogućnostima financiranja ne odbacuje se obveza poštovanja svih primjenjivih nacionalnih pravila i pravila Unije, poput onih glede promidžbe, javne nabave, jednakih prilika, održivog okoliša, državnih potpora itd. (vidjeti odjeljak 1.6.2., [str. 12.](#)). U slučaju financiranja primjenom fiksne stope, za kategorije troškova opravdane na temelju stvarnih troškova

⁽²⁹⁾ Tj. incidenata ili praksi koje nisu u skladu s prihvaćenim i dobrim praksama, poput onih opisanih u ovim smjernicama.

za izračun drugih kategorija troškova ne smatra se da primjenjuju pojednostavljene mogućnosti financiranja.

U okviru horizontalnih tematskih revizija usklađenosti s primjenjivim pravilima mogli bi se analizirati i postupci u okviru javne nabave u slučaju da se u ocjeni rizika utvrdi konkretan rizik od nepravilnosti,⁽³⁰⁾ ali samo kako bi se provjerilo poštuju li se postupci javne nabave, a ne kako bi se provela revizija isplaćenih iznosa. Ako se primijete kršenja postupaka javne nabave, moglo bi biti teško ili čak nemoguće točno kvantificirati utjecaj na operativnoj razini; međutim, Komisija bi mogla korigirati fiksnu stopu i pokrenuti postupak zbog povrede. I od upravljačkih tijela očekuje se da djeluju ako primijete takva kršenja.

Prilikom revizije metode izračuna Komisija će provjeravati jesu li ispunjeni različiti uvjeti, a neće propitkivati razloge odabira određene metode umjesto neke druge. Upravljačko tijelo trebalo bi čuvati odgovarajuću evidenciju povezanu s metodom izračuna i trebalo bi moći pokazati na temelju čega su utvrđene fiksne stope, standardne veličine jediničnih troškova ili fiksni iznosi. Evidencije koje se čuvaju za potrebe dokumentiranja metode izračuna podliježu zahtjevima iz članka 140. Uredbe o zajedničkim odredbama⁽³¹⁾ i članka 49. Uredbe (EU) br. 1306/2013.⁽³²⁾

U slučaju kada se kombinira više mogućnosti, osim provjera koje su obvezne za prethodno opisane pojedine vrste 'pojednostavljenih troškova', nadležni za provjere upravljanja i revizije trebali bi provjeriti osigurava li se primijenjenim metodologijama to da dijelovi izdataka operacije nisu naplaćeni upotrebom više od jedne mogućnosti, što bi dovelo do dvostrukog prijavljivanja troškova.

6.3. Posljedice u smislu financijskog upravljanja...

6.3.1. Opće odredbe

Kada se primjenjuju fiksna stopa, jedinični trošak ili fiksni iznos nema potrebe opravdavati stvarne troškove kategorija

izdataka pokrivenih pojednostavljenim troškovima uključujući, po potrebi, amortizaciju i doprinose u naravi. Točnije, doprinosi u naravi, kako su definirani u članku 69. Uredbe o zajedničkim odredbama, mogu se uzeti u obzir pri izračunu vrijednosti fiksne stope, standardne veličine jediničnog troška ili fiksno iznosa. Međutim, kada se primjenjuje pojednostavljena mogućnost financiranja, nije potrebno provjeravati postoje li doprinosi u naravi i, shodno tome, jesu li ispunjene odredbe članka 69. Uredbe o zajedničkim odredbama.

Prilikom upotrebe jediničnih troškova ili fiksni iznosa:

- Osnova za izračun jediničnih troškova ili fiksni iznosa korištenih u operaciji trebala bi biti jasna i upućivati na jedan ili više načina utvrđenih u članku 67. stavku 5. Uredbe o zajedničkim odredbama.
- S obzirom da će se plaćanja računati na temelju količina / realizacije operacije, iznimno je važno dobiti jamstvo da su aktivnosti ili iskazana ostvarenja zaista realizirana. Korisnik bi konkretno trebao ovjeriti iskazane količine / dokaz o završetku operacije te ih opravdati i pohraniti za potrebe budućih provjera i revizija. Za provjere koje će provoditi posrednička tijela, upravljačka tijela ili revizori bit će potrebni prateći dokumenti kako bi se opravdale količine koje je korisnik iskazao. To znači da će žarište provjera iz članka 125. stavka 4. točke (a) Uredbe o zajedničkim odredbama⁽³³⁾ i članka 58. Uredbe (EU) br. 1306/2013⁽³⁴⁾ biti premješteno, osobito u slučaju 'neopipljivih operacija', s dominantno financijskih provjera (u okviru kojih se opravdavaju stvarni troškovi, ali i navode elementi kojima se dokazuje da je operacija doista provedena) na tehničke i fizičke aspekte operacije, **pri čemu se osobita pažnja posvećuje provjerama na licu mjesta tijekom provedbe.**

U takvim uvjetima, troškovi **koji se računaju i nadoknađuju na temelju jediničnog troška / fiksno iznosa smatraju se dokazanim izdacima na isti način kao i stvarni troškovi potkrijepljeni računima.**

⁽³⁰⁾ Čimbenici za pokretanje provjere javne nabave mogli bi biti novinski članci, zviždači, alat Arachne, ...

⁽³¹⁾ Čimbenici za pokretanje provjere javne nabave mogli bi biti novinski članci, zviždači, alat Arachne, ...

⁽³²⁾ Primjenjivo na ESF, EFRR, KF i EPFR.

⁽³³⁾ Primjenjivo na EPFR.

⁽³⁴⁾ Primjenjivo na EPFR.

Pravila koja se primjenjuju na ESF

U pogledu mogućnosti primjene pojednostavljenih mogućnosti financiranja na naknade i plaće koje isplaćuje treća strana (članak 13. stavak 5. Uredbe o ESF-u), te plaće ili naknade u načelu se temelje na jediničnim troškovima utvrđenima u nacionalnim pravilima pa stoga uključuju pojednostavljene mogućnosti financiranja. Prema tome, ono što će platiti treća strana bit će troškovi koji se računaju na temelju pojednostavljenih troškova u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (c) Uredbe o zajedničkim odredbama. Odredbama članka 13. stavka 5. Uredbe o ESF-u se stoga ne sprječava treća strana da se koristi pojednostavljenim mogućnostima financiranja i da joj se na temelju toga nadoknade troškovi.

Međutim, ako naknade i plaće koje isplaćuje treća strana nisu utemeljene na pojednostavljenim mogućnostima financiranja, moguće je utvrditi pojednostavljeni trošak na temelju poštene, pravedne i provjerljive metodologije (članak 67. stavak 5. točka (a) Uredbe o zajedničkim odredbama). To znači da bi u pojedinom slučaju pojednostavljeni trošak mogao premašiti iznos koji je platila treća strana. Međutim, u prosjeku, iznos plaćen na temelju pojednostavljenih troškova neće biti veći od iznosa koji je platila treća strana, što je u skladu s člankom 13. stavkom 5. Uredbe o ESF-u.

6.3.2. ...za sustav financiranja primjenom fiksne stope

Međutim, pojednostavljanje opravdavanja izračunatih kategorija troškova podrazumijeva **pomnu provjeru ostalih kategorija troškova, u skladu s** dokumentom u kojem su utvrđeni uvjeti potpore. Cilj te provjere je opravdati iznos izračunatih kategorija troškova i čini dio provjera upravljanja (članak 125. stavak 4. točka (a) Uredbe o zajedničkim odredbama⁽³⁵⁾ i članak 59. Uredbe (EU) br. 1306/2013).

Bilo kakvo smanjenje iznosa prihvaćenog nakon tih provjera za kategorije prihvatljivih troškova na koje se primjenjuje fiksna stopa (tj. u vezi s procijenjenim proračunom ili nakon financijskog ispravka) razmjerno će utjecati na iznos koji je prihvaćen za kategorije koje se računaju na temelju fiksne stope.

6.3.3. ...za potvrđivanje izdatka

Pojednostavljenim mogućnostima financiranja mijenja se koncept izdatka koji 'plaćaju' korisnici i koji se mora potvrditi u izvješću o izdacima. Države članice korisnicima i dalje, pored međuplaćanja ili završnih plaćanja, mogu isplaćivati i predujmove, ali definicija toga što se smatra predujmom bit će različita.

Primjerice, u slučaju fiksne stope za neizravne troškove, smatra se da su neizravni troškovi 'plaćeni' razmjerno izravnim troškovima: ako je 45 % izravnih troškova platio korisnik, može se smatrati da je plaćeno 45 % neizravnih troškova (u svakom slučaju ne više od 25 % izravnih troškova). Recipročno tome, kada je većina 'neizravnih troškova' koncentrirana unaprijed, ali odnosni izravni troškovi nisu nastali, neizravni troškovi ne potvrđuju se Komisiji u trenutku prijavljivanja povezanih izdataka jer bi se smatrali predujmom korisniku.

I u slučaju standardnih veličina jediničnih troškova i fiksnih iznosa nema 'plaćenog izdatka' u uobičajenom smislu. 'Plaćeni izdatak' računat će se na temelju prijavljenih i potvrđenih količina, a ne na temelju plaćanja korisnicima. Čak i ako bi se mogli

podudarati, izdatak koji će se potvrditi Komisiji računa se na temelju potvrđenih količina, a ne na temelju plaćanja korisniku.

Primjerice, plaćanja korisnicima mogla bi se izvršavati mjesečno (1/10 bespovratnih sredstava svaki mjesec tijekom 9 mjeseci + završno plaćanje), bez ikakvog opravdavanja količina, osim u slučaju završnog plaćanja. Takav bi sustav trebalo smatrati prihvatljivim, ali mjesečne isplate smatraju se predujmovima i ne smiju se potvrđivati Komisiji (osim u slučaju državnih potpora koje su u skladu s uvjetima iz članka 131. stavka 4. Uredbe o zajedničkim odredbama⁽³⁶⁾ i članka 63. Uredbe (EU) br. 1305/2013⁽³⁷⁾). Nacionalna tijela morala bi pričekati završnu isplatu, kada se količine potvrđuju i provjeravaju, kako bi prijavila izdatak iz operacije.

6.4. Ključne točke za upravljačko tijelo

6.4.1. ...za sustav financiranja primjenom fiksne stope

Upravljačka tijela koja se koriste fiksnim stopama moraju posvetiti posebnu pozornost sljedećim točkama:

6.4.1.1. Definicije kategorija izdataka

Te definicije moraju biti jasne za sve dionike sustava i među njima ne smije biti preklapanja. Preklapanja ne bi trebalo biti ni između pojednostavljenih troškova i stvarnih troškova. Komisija je dala šire definicije izravnih / neizravnih troškova, troškova osoblja, ali upravljačko tijelo te definicije mora prenijeti u nacionalni kontekst ili kontekst programa.

6.4.1.2. Primjena postojećih iskustava

U okviru mnogih programa već se upotrebljavaju fiksne stope za izračun neizravnih troškova. Za ESF i EFRR, neke od tih sustava službe Komisije ocijenile su i odobrile tijekom

⁽³⁵⁾ Primjenjivo na ESF, EFRR, KF i EFPR.

⁽³⁶⁾ Primjenjivo na ESF, EFRR, KF i EFPR.

⁽³⁷⁾ Primjenjivo na EPFRR.

programskog razdoblja 2007. – 2013. Kada se u okviru novih programa primjenjuje isti sustav i nastavljaju se podupirati iste vrste operacija u istom zemljopisnom području, službe Komisije smatrat će da je ex-ante odobrenje koje je izdano za razdoblje 2007. – 2013. u obliku dopisa koje je potpisala nadležna Glavna uprava valjano za razdoblje 2014. – 2020.

U nekim slučajevima rezultati pripremnih aktivnosti za određivanje fiksne stope za neizravne troškove bili su iznad praga od 20 % iz razdoblja 2007. – 2013., primjerice 30 %. Trebalo bi napomenuti da su se službe Komisije dogovorile, među ostalim, da će najviši iznos fiksne stope biti 20 %: tako da čak i ako službe Komisije budu smatrale da bi rezultat izračuna države članice trebala biti stopa od 22 % umjesto 30%, mogu prihvatiti samo stopu od 20 %. Prema tome, ako država članica odluči upotrijebiti izračun fiksne stope iz razdoblja 2007. – 2013. kako bi povećala dogovorenu fiksnu stopu za neizravne troškove jer je dobila rezultat od 30 %, odobrenje službi Komisije za samu stopu nije primjenjivo. Isto tako, ako država članica odluči prilagoditi svoju fiksnu stopu za neizravne troškove kako bi u obzir uzela porast u nekim kategorijama troškova, prilagodba metodologije u nadležnosti je države članice.

6.4.2. ...za jedinični trošak

Kada upravljačko tijelo odluči primijeniti standardne veličine jediničnih troškova, bit će potrebno posvetiti pažnju sljedećim točkama:

6.4.2.1. Korelacija između realiziranih količina i plaćanja

Ako se prijavljene količine smanje (u odnosu na prvotno utvrđeni najveći iznos), smanjuju se i prihvatljivi troškovi, „neovisno” o stvarnim troškovima operacije.

Međutim, sustav upravljanja trebao bi moći razlikovati slučajeve u kojima kvantitativni ciljevi (bilo da su utemeljeni na aktivnostima ili na ostvarenjima) nisu ostvareni zbog vanjskih čimbenika koji su izvan kontrole korisnika, a ne zbog korisnika. Takva „izuzeća” moraju naravno biti **jasno definirana ex-ante** u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu ili u aktu jednakovrijednog pravnog učinka i biti utvrđena za sve slične operacije.

Primjer (ESF): Ako se plaćanje vrši na temelju formule ‚sati x polaznici‘, troškove ne bi trebalo smanjiti u slučaju opravdanog izostanka sudionika, na primjer zbog bolesti. Osim toga, u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu trebalo bi navesti najveći broj odobrenih izostanaka, najmanji broj sati osposobljavanja koji će se opravdati da bi polaznik ostao prihvatljiv, vrstu programa osposobljavanja (obvezno sudjelovanje od početka osposobljavanja, zamjena za polaznike koji napuste osposobljavanje itd.).

6.4.2.2. Opravdavanje prijavljenih količina

Trebalo bi naglasiti i da bi neke vrste standardnih veličina jediničnih troškova moglo biti teže opravdati nego druge. Stoga će

izbor jediničnog troška koji će se primijeniti imati važan utjecaj u smislu pojednostavljenja, administrativnog opterećenja i rizika od pogrešaka za upravljačko tijelo i korisnike.

Primjer (ESF): Ako su za izračun troškova za nekoliko osoba koje su dobile posao i zadržale ga tijekom dogovorenog razdoblja utvrđeni jedinični troškovi, jedini potrebni dokaz sastojao bi se od opravdavanja prihvatljivosti osobe u odnosu na unaprijed definirane kriterije za prihvatljivost, dokaza o inicijalnom zapošljavanju osobe iz programa i njegovu/njezinom zaposlenju tijekom najmanje 6 mjeseci. Te vrste veličina jasno su usmjerene na ‚rezultat‘ i lakše ih je opravdati, ali njima se pokriva samo jedan vid operacije.

6.4.2.3. Odabir standardnih veličina jediničnog troška

Kao opće načelo, odabir standardne veličine jediničnog troška trebao bi odražavati aktivnost (*aktivnosti*) onakve vrste operacija koja se financira. Ne bi bilo prikladno računati troškove svih operacija u skladu s određenim rezultatom ako aktivnost koja se financira nije izravno povezana s tim rezultatom, dok bi na taj rezultat moglo utjecati niz drugih vanjskih događaja.

Sustav standardnih veličina jediničnih troškova koji je u potpunosti ‚utemeljen na rezultatu‘ mogao bi se pokazati osobito riskantnim. Ako dio rezultata ne ovisi o ostvarenjima i kvaliteti operacije, postoji rizik da bi operacije i korisnici mogli biti potplaćeni. To je osobito važno kada je riječ o operacijama u koje su uključene ranjive skupine: očekivani rezultati u načelu su slabiji.

S druge strane, upravljačka tijela trebala bi biti oprezna s ‚kvalitetom‘ njihovih pokazatelja. Na primjer, ako su troškovi osposobljavanja pokriveni isključivo standardnim veličinama jediničnih troškova koje su definirane kao broj sudionika koji kreću na osposobljavanje, ne potiče se postizanje kvalitete. Takva praksa ne bi bila u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Točnije, korisnik bi mogao primiti punu naknadu prvog dana, a svi bi polaznici mogli odustati drugog dana s obzirom na nedovoljnu dodjelu sredstava. Pokazatelj bi stoga trebalo izmijeniti ili definirati na način da se plaćanje vrši za sudionike koji pohađaju osposobljavanje tijekom unaprijed definirano (dovoljno dugog) razdoblja.

Svaki sustav dodjele bespovratnih sredstava temeljen na tim rezultatima doveo bi do toga da korisnici moraju birati između sljedećih opcija:

- a. odbiti provedbu operacije u okviru takvog sustava dodjele bespovratnih sredstava;
- b. provesti operaciju znajući unaprijed da će izgubiti novac ako ne uspiju naći dodatne izvore financiranja (rizik od dvostrukog financiranja);

ili

- c. ‚pobirati vrhnje‘ među sudionicima (odabrati one koji su najposposobniji u smislu postizanja naloženih rezultata) ili smanjiti standarde kako bi se postigli očekivani rezultati.

Naposljetku, odabirom standardnih veličina jediničnih troškova moglo bi se korisniku omogućiti da pokrije svoje fiksne troškove, u usporedbi s varijabilnim troškovima povezanim s učinkovitim sudjelovanjem polaznika ili osoba (vidjeti odjeljak 7.1., str. 47. za više o kombiniranju mogućnosti).

Zaključno, iznimno je važno da upravljačka tijela odaberu odgovarajuće standardne veličine jediničnih troškova i pritom bi trebalo u obzir uzeti sve potencijalne prednosti i nedostatke. **Idealnu standardnu veličinu jediničnog troška moglo bi odlikovati sljedeće: jasna i izravna veza s operacijom, količine koje je lako opravdati, osiguranje ekonomske ravnoteže operacije i korisnika, smanjenje rizika od ‚pobiranja vrhnja‘ među sudionicima.** U slučaju standardnih veličina jediničnih troškova žarište provjera iz članka 125. stavka 4. točke (a) Uredbe o zajedničkim

odredbama⁽³⁸⁾ i članka 62. Uredbe (EU) br. 1305/2013⁽³⁹⁾ bit će premješteno, osobito u slučaju ‚nematerijalnih operacija‘, s dominantno financijskih aspekata na tehničke i fizičke aspekte operacije, pri čemu se osobita pažnja posvećuje provjerama na licu mjesta tijekom provedbe.

6.4.3. ...za fiksni iznos

Kada upravljačko tijelo odluči primijeniti fiksne iznose posebnu će pozornost obratiti na sljedeće točke:

6.4.3.1. Korelacija između realiziranih operacija i plaćanja

Glavna razlika između fiksnih iznosa i standardnih veličina jediničnih troškova je da **izračun troškova nije razmjernan količinama**. U slučaju standardnih veličina jediničnih troškova, kada se količine smanje, razmjerno se smanjuju i troškovi. U slučaju fiksnih iznosa ne vrijedi ta ‚razmjerna veza‘ između količina i plaćanja. Izračun troškova temeljit će se na ‚binarnom‘ pristupu.

Takav pristup ima važnu posljedicu: čak i ako to nije obvezno, trebalo bi predvidjeti mogućnost postojanja nekoliko faza koje bi odgovarale različitim troškovima kako bi se izbjegao pristup koji bi bio ‚previše binaran‘.

Kad se radi o malim operacijama u kojima bi se neke količine mogle definirati, tijela bi najvjerojatnije odabrala standardne veličine jediničnih troškova, a ne fiksne iznose.

6.4.3.2. Opravdavanje troškova

Dokument u kojemu su utvrđeni uvjeti za potporu korisniku trebalo bi sastaviti vrlo pažljivo kako bi se utvrdilo na temelju čega će se računati troškovi i kako će se smanjiti ako ciljevi ne budu postignuti. To pitanje smanjenja troškova presudno je u slučaju fiksnih iznosa zbog potencijalnih problema koji bi mogli nastati primjenom binarnog pristupa kada nema drugog izbora nego platiti 0 % ili 100 % iznosa bespovratnih sredstava.

Posebnu bi pažnju trebalo posvetiti mogućnosti primjene plaćanja fiksnog iznosa *u praksi*. S obzirom na to da bi neki fiksni iznosi mogli biti u potpunosti neovisni o količinama, postoji rizik od pretjerano općenitog ili pretjerano kvalitativnog opisa aktivnosti koje će se provoditi ili ostvarenja/ishoda koji će se postići kako bi se osiguralo plaćanje, zbog čega bi moglo biti nemoguće plaćanje izvršiti na transparentan i pošten način. Izravno povezano s problemom opisa aktivnosti/ostvarenja/ishoda je i pitanje pratećih dokumenata koji su potrebni za njihovo ocjenjivanje: i njih bi trebalo navesti u dokumentu u kojemu su utvrđeni uvjeti za potporu. U slučaju nematerijalnih operacija ova je točka od iznimne važnosti kako bi se dala jamstva da je operacija zaista organizirana.

6.4.3.3. Odabir aktivnosti/ostvarenja/ishoda

Odabir aktivnosti/ostvarenja/ishoda koji su pokriveni fiksnim iznosom trebao bi slijediti ista načela kao i standardne veličine jediničnih troškova:

- trebao bi odražavati vrstu operacije koja se financira, uz pokušaj da se ublaže vanjski čimbenici koji bi mogli utjecati na provedbu operacije,
- fiksni iznosi koji se u cijelosti temelje na ‚ishodima‘ iznimno su riskantni i njima se ne bi trebalo dodatno povećavati rizik od ‚pretjerano binarnog‘ pristupa.

Zaključno, pri odabiru odgovarajućeg fiksnog iznosa (odgovarajućih fiksnih iznosa) upravljačko tijelo trebalo bi u obzir uzeti sve potencijalne prednosti i nedostatke, uključujući pitanje je li bolje upotrijebiti fiksne iznose ili standardne veličine jediničnih troškova, stvarne troškove ili financiranje primjenom fiksnih stopa. **Idealni fiksni iznos moglo bi odlikovati sljedeće: jasna veza s operacijom, jednostavan i nedvosmislen način opravdavanja aktivnosti/ostvarenja/ishoda, osiguranje ekonomske ravnoteže operacije i korisnika (osobito uvođenjem nekoliko razina plaćanja), manji rizik od ‚pobiranja vrhnja‘ među sudionicima, jasno razlikovanje među bespovratnim sredstvima/povratnom pomoći i javnim natječajima.**

Od iznimne je važnosti u dokumentu u kojemu su utvrđeni uvjeti za potporu korisnike upoznati s točnim zahtjevima u pogledu potkrepljivanja dokazima specifičnih ostvarenja ili ishoda koji se trebaju postići. Primjerice, ako je postignut samo dio ostvarenja ili ishoda utvrđenih u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu, isplata neće biti izvršena.

6.5. Pristup reviziji i kontroli

6.5.1. ...za sustav financiranja primjenom fiksne stope

Provjerama upravljanja koje se provode u fazi odabira operacija i tijekom njihove provedbe obuhvatit će se metoda izračuna – kako bi se osiguralo da je primijenjena jedna od metoda izračuna iz članka 67. stavka 5. Uredbe o zajedničkim odredbama (uključujući metode specifične za pojedini fond) – i pravilnu primjenu sustava financiranja primjenom fiksne stope, što će uključivati reviziju kategorija troškova operacije na koje se primjenjuje fiksna stopa. Provjere metode izračuna u načelu će se provoditi na razini upravljačkog tijela (ovisno o upotrijebljenoj metodi) ili na razini posredničkog tijela, dok će se primjena sustava fiksne stope provjeravati na razini korisnika. U revizijama koje će provoditi tijelo za reviziju i/ili Komisija provjeravat će se i ti aspekti, ako su obuhvaćeni predmetnim uzorkom.

⁽³⁸⁾ Primjenjivo na ESF, EFRR, KF i EFPR.

⁽³⁹⁾ Primjenjivo na EPFRR.

Nacionalnim sustavima mora se osigurati jasna i nedvosmislena definicija kategorija troškova ili prethodno utvrđeni popis svih kategorija prihvatljivih troškova na kojima se temelji fiksna stopa (i po potrebi druge kategorije prihvatljivih troškova: stopa se na njih ne primjenjuje i ne računaju se uz primjenu fiksne stope).

Oni koji su nadležni za provjere upravljanja provjerit će je li klasifikacija troškova točna i postoji li dvostruko iskazivanje troškova, primjerice i kao izravnih i kao neizravnih. Samo se za stavke izdataka koji su u kategoriji troškova koji se ne računaju provode revizije i kontrole pratećih financijskih dokumenata (ako se ne računaju primjenom fiksnog iznosa ili jediničnog troška) s obzirom na to da korisnik nije obavezan prijaviti ili dokazati kategorije troškova koji se računaju primjenom fiksne stope. U revizijama koje će provoditi tijekom za reviziju i/ili Komisija provjeravat će se i ti aspekti, ako su obuhvaćeni predmetnim uzorkom. Nacionalna tijela izračunate troškove mogu prijaviti samo zajedno s troškovima koji se upotrebljavaju za njihovo računanje („osnovnim troškovima“).

Nalazi koji bi se mogli smatrati nepravilnostima uključuju sljedeće:

- metodologijom koja se upotrebljava za izračun pojednostavljenih mogućnosti financiranja ne poštuju se regulatorni uvjeti,
- nisu se poštovali rezultati metode izračuna prilikom utvrđivanja stopa,
- korisnik se nije pridržavao utvrđenih stopa ili je prijavio neprihvatljive troškove koji nisu uključeni u kategorije prihvatljivih troškova koje je utvrdilo upravljačko tijelo,
- dvostruko iskazivanje iste stavke troška: kao „osnovnog“ troška (koji se računa na temelju načela stvarnog troška, fiksnog iznosa ili jediničnog troška) i kao „izračunatog“ (uključenog u fiksnu stopu),
- smanjeni su „osnovni troškovi“, a da „izračunati“ prihvatljivi troškovi nisu smanjeni razmjerno tome.

Ako revizori ili kontrolori uoče nepravilnost u kategorijama prihvatljivih troškova na koje se primjenjuje stopa, trebalo bi primijeniti razmjerno smanjenje izračunatih prihvatljivih troškova jer bi u suprotnom premašili fiksnu stopu utvrđenu u programu.

Primjer (EFRR): Općina primi bespovratna sredstva u najvišem iznosu od 1 000 000 EUR prihvatljivih troškova za izgradnju ceste.

Zahtjev za isplatu za taj projekt je kako slijedi:

Prvi projekt: radovi (postupak javne nabave)	700 000 EUR
Drugi projekt: ostali troškovi	300 000 EUR
<i>Izravni troškovi osoblja (1. vrsta)</i>	<i>50 000 EUR</i>
<i>Ostali izravni troškovi (3. vrsta)</i>	<i>242 500 EUR</i>
<i>Neizravni troškovi (2. vrsta)</i>	<i>Izravni troškovi osoblja x 15 % = 7 500 EUR</i>
Ukupni prijavljeni troškovi	1 000 000 EUR

Upravljačko tijelo provjerava izdatak koji je prijavio korisnik. U prijavljenim izravnim troškovima osoblja utvrđen je neprihvatljivi izdatak.

Prihvaćeni zahtjev za isplatu je kako slijedi:

Prvi projekt: radovi (postupak javne nabave)	700 000 EUR
Drugi projekt: ostali troškovi	288 500 EUR
<i>Izravni troškovi osoblja (1. vrsta)</i>	<i>40 000 EUR</i>
<i>Ostali izravni troškovi (3. vrsta)</i>	<i>242 500 EUR</i>
<i>Neizravni troškovi (2. vrsta)</i>	<i>Izravni troškovi osoblja x 15 % = 6 000 EUR</i>
Ukupni prihvatljivi troškovi	988 500 EUR

6.5.2. ... za standardne veličine jediničnih troškova i fiksne iznose

Revizijama i kontrolama obuhvatit će se metoda izračuna za dobivanje standardnih veličina jediničnih troškova ili fiksnih iznosa te pravilna primjena te metode u pojedinačnim projektima. Provjere metode izračuna u načelu će se provoditi na razini upravljačkog tijela / posredničkog tijela, dok će se pravilna primjena jediničnog troška / fiksnog iznosa provjeravati na razini korisnika.

Ako rezultati kontrole ukažu na pogrešku u izračunu, ispravak će biti proveden samo razmjerno grešci. U situaciji kada ostvarenja/ rezultati na temelju kojih se traži isplata nisu opravdani, primjenjuje se potpuni ispravak fiksnog iznosa / standardnih veličina jediničnih troškova koji su plaćeni i primjenjuju se prijavljeni troškovi.

Glavni cilj kontrola i revizija je provjeriti jesu li ispunjeni uvjeti za nadoknadu troškova utvrđeni u smislu ostvarenja ili rezultata. Revizor ili kontrolor provjerit će je li prijavljeni iznos jednak standardnoj stopi po jedinici proizvoda ili usluge pomnoženo

sa stvarnim isporučenim jedinicama ili završetku projekta (ili jednog koraka projekta) koji se podupire fiksnim iznosom. Ako su u pozivu za podnošenje prijedloga ili u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu utvrđeni drugi uvjeti, revizori provjeravaju jesu li ispunjeni i ti uvjeti. Revizori i kontrolori ne bi trebali prihvatiti jedinične troškove ili fiksne iznose koji su naprijed plaćeni i prijavljeni Komisiji, a da prethodno nije proveden odgovarajući dio projekta.

Stope u skladu sa standardnim veličinama jediničnih troškova ili fiksnim iznosima mogu uključivati komponentu za neizravne troškove.

Nalazi koji bi se mogli smatrati nepravilnostima uključuju sljedeće:

- nepridržavanje rezultata dobivenih prilikom primjene metode izračuna utvrđene za nadoknadu troškova,
- nedostajanje prateće dokumentacije kojom bi se opravdala ostvarenja, ili su ostvarenja samo djelomično opravdana, ali su plaćena u cijelosti.

6.5.3. Primjeri

Primjer (ESF): Za svakog polaznika koji završi osposobljavanje plaća se jedinični trošak od 5 000 EUR.

Osposobljavanje započinje u siječnju, završava u lipnju, a očekuje se da će biti 20 polaznika. Iznos prihvatljivog izdatka je $20 \times 5\,000 \text{ EUR} = 100\,000 \text{ EUR}$. Svaki mjesec pružatelj osposobljavanja poslat će račun koji odgovara iznosu od 10 % od iznosa bespovratnih sredstava: 10 000 EUR krajem siječnja, 10 000 EUR krajem veljače itd.

Međutim, s obzirom na to da nijedan polaznik neće završiti osposobljavanje prije kraja lipnja, sva ta plaćanja smatraju se predujmovima i ne mogu se prijaviti Komisiji. Iznos se može potvrditi Komisiji tek nakon što se dokaže da su neki polaznici završili osposobljavanje: na primjer, ako je 15 polaznika završilo osposobljavanje, Komisiji se može potvrditi $15 \times 5\,000 \text{ EUR} = 75\,000 \text{ EUR}$.

Primjer (ESF): Umjesto da se upotrebljava jedan jedinični trošak od 7 EUR po satu osposobljavanja po polazniku kao u primjeru iz ESF-a koji se temelji na ostvarenju iz odjeljka 3.1., str. 39., moguće je kombinirati taj trošak po jedinici ostvarenja s jediničnim troškom koji se temelji na rezultatu, broju polaznika koji steknu kvalifikaciju nakon završetka.

20 % konačnih bespovratnih sredstava (stopu od 20 % nije potrebno opravdavati) bilo bi nadoknađeno na temelju rezultata, pri čemu bi stopa uspjeha trebala biti 75 % (stopa od 75 % trebala bi se temeljiti na iskustvu i dio je revizorskog traga kojeg bi upravljačko tijelo trebalo osigurati).

U primjeru iz odjeljka 3.1., str. 39., najviši iznos bespovratnih sredstava dodijeljenih projektu utvrđen je na 1 000 sati x 20 polaznika x 7 EUR/sat. / polaznik = 140 000 EUR.

Primjenjivala bi se ista gornja granica, ali pod različitim pretpostavkama:

- $20\% \times 140\,000 \text{ EUR} = 28\,000 \text{ EUR}$ plaćeno je za rezultate: 75 % od 20 polaznika (15 polaznika) trebalo bi steći kvalifikaciju nakon završetka. Jedinični trošak plaćen za svakog polaznika koji stekne kvalifikaciju tada je $28\,000 / 15 = 1\,867 \text{ EUR}$ /kvalificiranoj osobi.
- $80\% \times 140\,000 \text{ EUR} = 112\,000 \text{ EUR}$ plaćeno je za 20 000 sati x polaznici, a rezultat je jedinični trošak od 5,6 EUR/sat. / polaznik.

Po završetku operacije konačna bespovratna sredstva bit će isplaćena na temelju stvarnog broja sati za svakog polaznika i broja polaznika koji su stekli kvalifikaciju:

Izračunati troškovi bit će:

- 17 050 sati osposobljavanja x 5,6 EUR = 95 480 EUR za dio koji se temelji na ostvarenju
- 13 sudionika koji su stekli kvalifikaciju x 1 867 EUR = 24 271 EUR za dio koji se temelji na rezultatu.

Ukupni troškovi = 95 480 EUR + 24 271 EUR = 119 751 EUR

7. OSTALE ODREDBE

7.1. Kombiniranje mogućnosti

7.1.1. Opća načela

U članku 67. stavku 1. Uredbe o zajedničkim odredbama otvara se mogućnost da upravljačka tijela odaberu između četiri mogućnosti u pogledu upravljanja bespovratnim sredstvima i povratnom pomoći koji se sufinanciraju iz ESI fondova.

U skladu s člankom 67. stavkom 3. Uredbe o zajedničkim odredbama te se mogućnosti mogu kombinirati samo u sljedećim slučajevima, kako bi se spriječilo dvostruko financiranje istog izdatka:

1. svaka mora pokrivati različite kategorije prihvatljivih troškova,

ili 2. se moraju upotrijebiti za različite projekte u okviru iste operacije,

ili 3. se moraju upotrijebiti za sukcesivne faze operacije.

Definicija projekta razlikuje se od jedne države članice do druge. U skladu s nacionalnim pravilima, moglo bi biti moguće da jedan projekt uključuje različite aktivnosti s različitim korisnicima. U tom slučaju mogle bi se predvidjeti različite pojednostavljene mogućnosti financiranja za istu kategoriju troška, ali primjenjive na različite korisnike, pri čemu bi se poštovalo načelo jednakog postupanja.

7.1.2. Primjeri kombinacija

Primjer za slučaj 1.: Financiranje različitih projekata koji su dio iste operacije (ESF)

Primjer operacije koja se sastoji od projekta osposobljavanja nezaposlenih mladih ljudi, nakon čega slijedi seminar za potencijalne poslodavce u regiji.

Troškovi povezani sa osposobljavanjem mogli bi se platiti na temelju standardnih veličina jediničnih troškova (na primjer 1.000 EUR / dan osposobljavanja). Seminar bi bio plaćen na temelju fiksnih iznosa.

S obzirom da se radi o dva različita projekta koji čine dio iste operacije, nema rizika od dvostrukog financiranja jer su troškovi svakog projekta jasno razdijeljeni.

Primjer za slučaj 2.: Sukcesivne faze operacije (ESF)

Primjer već započete operacije kojom se upravljalo na temelju stvarnih troškova, a kojom upravljačko tijelo želi nastaviti upravljati na temelju pojednostavljenih troškova. Morat će se jasno definirati dvije faze. Prva faza mogla bi se računati na temelju stvarnih troškova do određenog datuma. Druga faza, za *buduće* izdatke, mogla bi se, na primjer, računati na temelju jediničnog troška, ako jedinični trošak ne pokriva nijedan od prethodno poduprtih izdataka.

Ako se takva mogućnost primijeni, trebala bi se odnositi na sve korisnike u istoj situaciji (transparentnost i jednako postupanje). To bi moglo stvoriti određeno administrativno opterećenje zbog potrebe da se izmijeni dokument u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu, ako to nije bilo predviđeno. Tijela države članice moraju izraditi detaljan opis operacije za svaku fazu. Operaciju bi trebalo podijeliti na najmanje dvije zasebne prepoznatljive financijske i, bilo bi idealno, fizičke ili razvojne etape koje odgovaraju predmetnim fazama. To bi se trebalo napraviti kako bi se osigurali transparentna provedba i praćenje te kako bi se olakšale kontrole.

Primjer za slučaj 3.: Različite kategorije prihvatljivih troškova (ESF)

Primjer osposobljavanja u kojem se kombiniraju:

- standardna veličina jediničnog troška za plaću predavača, npr. 450 EUR/dan,
- stvarni troškovi: unajmljeni prostor = 800 EUR/mjesec tijekom 6 mjeseci
- fiksna stopa za povrat neizravnih troškova, primjerice 10 % izravnih troškova.

Po završetku osposobljavanja, ako je 100 dana predavača opravdano, bespovratna sredstva bit će isplaćena na sljedeći način:

Izravni troškovi (1. vrsta):

plaće predavača: 100 dana x 450 EUR = 45 000 EUR
 prostor za osposobljavanje: 6 mjeseci x 800 EUR = 4 800 EUR
 međuzbroj izravnih troškova: 49 800 EUR

Neizravni troškovi (2. vrsta): 10 % od izravnih troškova = 10 % x 49 800 EUR = 4 980 EUR

Prihvatljivi izdatak: (45 000 EUR + 4 800 EUR) + 4 980 EUR = **54 780 EUR**

Čini se da su u tom slučaju u obzir uzete različite kategorije troškova: plaće predavača, troškovi najma prostora, neizravni troškovi. Međutim, kako bi provjerila da nema dvostrukog financiranja tijela moraju osigurati da se standardna veličina jediničnog troška ne odnosi na troškove koji su povezani s najmom prostora ili s drugim neizravnim troškovima (primjerice, plaćama administrativnog osoblja ili računovođe). Recipročno tome, isto se odnosi na definiciju neizravnih troškova koji ne bi trebali biti povezani s troškovima koji su pokriveni standardnim veličinama jediničnih troškova ili stvarnim troškovima najma prostora.

Ako postoji rizik od preklapanja ili je nemoguće dokazati da nema preklapanja, upravljačko tijelo će morati odabrati mogućnost koja je primjerenija kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje ili rizik od dvostrukog financiranja.

7.2. Ocjenjivanje pragova

7.2.1. Opća načela

U Uredbi o zajedničkim odredbama utvrđuje se jedan financijski prag povezan s primjenjivošću fiksnih iznosa koji ne bi trebali biti veći od 100 000 EUR javnog doprinosa (članak 67. stavak 1. točka (c) Uredbe o zajedničkim odredbama).

Iznosi uzeti u obzir bit će oni navedeni u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu svakoj operaciji/korisniku (naveden u članku 67. stavku 6. Uredbe o zajedničkim odredbama).

Iznos koji je uzet u obzir bit će **javni doprinos** kako je utvrđen u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu koji odgovara ukupnim prihvatljivim troškovima operacije/projekta, uključujući sva javna financiranja od strane korisnika.

Javna potpora ili doprinos koje korisnik zatraži u zahtjevu ili koji se plaćaju korisniku po završetku operacije ne utječu na ocjenu

praga. Bitni su samo dogovoreni prihvatljivi iznosi kako su navedeni u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu.

Za države članice čija valuta nije euro, i fluktuacije u tečaju nacionalne valute u odnosu na euro mogu utjecati na ocjenu praga. Kako bi se osigurala pravna sigurnost, države članice trebale bi utvrditi hoće li u obzir uzeti mjesečni tečaj na snazi u trenutku objavljivanja poziva za iskaz interesa, primjene projekta ili odabira ili odobravanja projekta na nacionalnoj razini. To će neutralizirati rizik od oscilacija u troškovima do kojih dolazi isključivo zbog fluktuacije tečaja. Na temelju tečaja koji je uzet u obzir, upravljačko tijelo moći će utvrditi treba li se smatrati da je operacija/projekt/fiksni iznos ispod ili iznad definiranog praga. Odabir država članica trebao bi biti naveden u pravilima prihvatljivosti koja se primjenjuju na program.

Napomena za projekte ESF-a: Prilikom definiranja prihvatljivog izdatka u dokumentu u kojemu su utvrđuju uvjeti za potporu, nije moguće primijeniti stvarne troškove na projekte koji su, nakon podnošenja prijave i oduzimanja neprihvatljivih izdataka, ispod praga za javnu potporu od 50 000 EUR.

7.2.2. Načela specifična za pojedine fondove

Načela koja se primjenjuju na ESF

U Uredbi o ESF-u navedeno je nekoliko metoda za utvrđivanje financijskih pragova povezanih s primjenjivošću pojednostavljenih troškova ili metoda izračuna. To su sljedeće:

1. mogućnost da se za utvrđivanje pojednostavljenih mogućnosti financiranja upotrijebi nacrt proračuna od slučaja do slučaja za bespovratna sredstva i povratnu pomoć iz ESF-a: javna potpora ne smije biti veća od 100 000 EUR (članak 14. stavak 3. Uredbe o ESF-u);
2. obvezna primjena pojednostavljenih mogućnosti financiranja za bespovratna sredstva i povratnu pomoć iz ESF-a: javna potpora ne smije biti veća od 50 000 EUR (članak 14. stavak 4. Uredbe o ESF-u).

Za prethodno navedene pragove, **iznosi uzeti u obzir bit će oni navedeni u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu svakoj operaciji/projektu** (naveden u članku 67. stavku 6. Uredbe o zajedničkim odredbama). Naknade ili plaće koje isplati treća strana u korist sudionika u operaciji nisu uključeni.

Iznos koji je uzet u obzir je iznos javne potpore *dodijeljene* korisniku, kako je definirano u dokumentu u kojemu su utvrđenu uvjeti za potporu, isključujući javno financiranje *od strane* korisnika.

7.3. Usklađenost pojednostavljenih mogućnosti financiranja s pravilima o državnoj potpori

Trebalo bi naglasiti da pravila o državnoj potpori utvrđena u Ugovoru imaju opću primjenu. Uvijek kada financiranje može činiti državnu potporu, ta se pravila moraju poštovati prilikom izračuna pojednostavljenih troškova i dok se njima upravlja, kako je predviđeno u članku 67. Uredbe o zajedničkim odredbama. Upravljačka tijela stoga moraju osigurati prihvatljivost kategorija izdataka na koje se primjenjuju pojednostavljeni troškovi, ne samo u skladu s pravilima ESIF-a, nego i u skladu s pravilima o državnoj potpori.

Određena pomoć može se naći u Uredbi o općem skupnom izuzeću (EU) br. 651/2014 ili u Uredbi o skupnom izuzeću u sektoru poljoprivrede (EU) br. 702/2014 (u pogledu programâ i *ad hoc* potpore izuzete od zahtjeva da se potpora mora prijaviti). U obzir bi trebalo uzeti i odredbe Uredbe (EU) br. 1407/2013 o ‚de minimis‘ potpori.

U načelu, pojednostavljene mogućnosti financiranja moraju se temeljiti isključivo na metodologijama koje omogućuju da se jasno identificiraju prihvatljivi troškovi koji se upotrebljavaju za utvrđivanje vrijednosti odabrane mogućnosti i za isključivanje troškova koji su neprihvatljivi prema pravilima o državnoj potpori.

S obzirom na to da upotrijebljena metodologija mora biti u skladu s dobrim financijskim upravljanjem i s načelom sufincanciranja, upravljačka tijela moraju primijeniti razumnu i razboritu hipotezu kako bi osigurala da su pojednostavljeni troškovi pouzdana zamjena za stvarne troškove. To će olakšati dokazivanje usklađenosti s najvišim intenzitetom potpore, najvišim iznosima potpore ili pragovima za prijavu u okviru pravila o državnoj potpori. Ta će metodologija podlijevati revizijama kako bi se osiguralo da je u skladu s primjenjivim pravilima ESIF-a i primjenjivim pravilima o državnoj potpori.

Za primjer vidjeti Prilog 2.

7.4. Primjena pojednostavljenih troškova u operacijama kojima se ostvaruju neto prihodi

Najprije, trebalo bi imati na umu da su pojednostavljeni troškovi jedan od načina izračuna troškova, 'izdatkovne strane' operacije, baš kao i stvarni troškovi. Prema tome, u teoriji bi primjena pojednostavljenih troškova trebala biti neovisna o tome ostvaruje li operacija prihod ili ne. Međutim, kako bi se sačuvao učinak pojednostavljanja, u Uredbu o zajedničkim odredbama uvedene su neke specifičnosti za operaciju kojom se ostvaruju prihodi, a u kojoj se primjenjuju fiksni iznosi ili standardne veličine jediničnih troškova.

7.4.1. Operacije kojima se ostvaruju neto prihodi nakon dovršetka⁽⁴⁰⁾

Za operacije kojima se ostvaruju neto prihodi nakon dovršetka, a u kojima su primijenjeni fiksni iznosi ili standardne veličine jediničnih troškova, neto prihod ne mora biti uzet u obzir, u skladu s člankom 61. stavkom 7. točkom (f) Uredbe o zajedničkim odredbama. Zapravo, fiksni iznos / standardne veličine jediničnih troškova već bi trebale uključivati prihod (vidjeti sljedeći odlomak). Nema specifičnosti ako se primjenjuje financiranje primjenom fiksne stope, odnosno primjenjuju se stavci 1. do 6. članka 61. Uredbe o zajedničkim odredbama⁽⁴¹⁾.

7.4.2. Operacije kojima se ostvaruju neto prihodi za vrijeme provedbe i na koje se ne primjenjuje članak 61. stavci 1. do 6. Uredbe o zajedničkim odredbama⁽⁴²⁾

Za ove operacije, neto prihodi ne moraju se oduzeti ako su ispunjena dva kumulativna uvjeta:

- javna potpora daje se u obliku fiksnog iznosa ili standardnih veličina jediničnih troškova,
- neto prihod uzet je u obzir ex-ante prilikom izračuna fiksnih iznosa ili standardnih veličina jediničnih troškova (u skladu s člankom 65. stavkom 8. točkom (f) Uredbe o zajedničkim odredbama).

Ako neto prihod nije uzet u obzir ex-ante prilikom izračuna fiksnih iznosa ili standardnih veličina jediničnih troškova, tada će se prihvatljivi izdaci koji se sufinanciraju iz ESI fondova morati smanjiti najkasnije prilikom predaje od strane korisnika završnog zahtjeva za isplatu, razmjerno u odnosu na prihvatljive i neprihvatljive dijelove troškova.

Ako je odabrano financiranje primjenom fiksne stope, svaki neto prihod koji nije uzet u obzir u trenutku odobranja operacije i koji je izravno ostvaren tijekom provedbe operacije mora se oduzeti od prihvatljivog izdatka koji se sufinancira iz ESI fondova (uz primjenu fiksne stope) najkasnije prilikom predaje od strane korisnika završnog zahtjeva za isplatu.

⁽⁴⁰⁾ Članak 61. Uredbe o zajedničkim odredbama.

⁽⁴¹⁾ Osim za operacije na koje se primjenjuje članak 61. stavak 7. Uredbe o zajedničkim odredbama.

⁽⁴²⁾ Članak 65(8). Uredbe o zajedničkim odredbama.

Primjer (ESF)

Organizirana je konferencija radi promicanja poduzetništva. Korisnik je dostavio nacrt proračuna u kojemu stoji da bi ukupni prihvatljivi troškovi trebali iznositi 70 000 EUR. Na konferenciji će se naplaćivati ulaz u iznosu od 3 EUR.

Organizator očekuje da će privući 200 posjetitelja. Očekivani ostvareni prihod je 3 EUR x 200 = 600 EUR.

Konferencija postiže veliki uspjeh, a broj posjetitelja veći je od očekivanoga (300 osoba). S obzirom da se ova operacija sufinancira samo iz ESF-a, ne primjenjuje se članak 61. Uredbe o zajedničkim odredbama. Međutim, primjenjuje se članak 65. stavak 8. Uredbe o zajedničkim odredbama.

- Mogućnost 1.: ostvareni prihod uzet je u obzir ex-ante

Fiksni iznos definiran je na sljedeći način: ako se konferencija održi, ukupni prihvatljivi trošak operacije bit će 70 000 EUR – 600 EUR = 69 400 EUR.

Javna potpora za ovu operaciju u obliku je fiksnog iznosa, a prihod je uzet u obzir u definiciji fiksnog iznosa. Čak i ako prihod bude veći od predviđenog, to neće utjecati na isplatu fiksnog iznosa. U okviru revizorskog traga zahtijevat će se dokaz o provedbi konferencije i cijeni ulaznice.

- Mogućnost 2.: ostvareni prihod uzet je u obzir ex-ante, ali tijekom provedbe uvjeti se promijene

Fiksni iznos definiran je na sljedeći način: ako se konferencija održi, ukupni prihvatljivi trošak operacije bit će 70 000 EUR – 600 EUR = 69 400 EUR. Javna potpora za ovu operaciju u obliku je fiksnog iznosa, a prihod je uzet u obzir u definiciji fiksnog iznosa.

Međutim, organizator naposljetku odluči da cijena ulaznice iznosi 5 EUR umjesto 3 EUR. U tom slučaju trebalo bi oduzeti razliku u financiranju ((5 EUR x 300) – 600 EUR = 900 EUR).

Ukupni prihvatljivi troškovi bili bi 69 400 EUR – 900 EUR = 68 500 EUR

- Mogućnost 3.: ostvareni prihod nije uzet u obzir ex-ante

Fiksni iznos definiran je na sljedeći način: ako se konferencija održi, ukupni prihvatljivi trošak operacije bit će 70 000 EUR. Javna potpora ovoj operaciji u obliku je fiksnog iznosa, a prihod nije uzet u obzir u definiciji fiksnog iznosa.

Kada korisnik zatraži naknadu (70 000 EUR) morat će dostaviti dokaz o tome da je konferencije održana. Morat će i oduzeti stvarni prihod ostvaren tijekom provedbe (3 EUR x 300 = 900 EUR).

U tom slučaju prihvatljivi troškovi za fiksni iznos bit će 70 000 EUR – 900 EUR = 69 100 EUR.

7.5. Osobitosti EFRR-a i ESF-a: unakrsno financiranje

7.5.1. Prijavljivanje aktivnosti obuhvaćenih člankom 98. stavkom 2. Uredbe o zajedničkim odredbama u vezi s pojednostavljenim mogućnostima financiranja

U skladu s člankom 98. stavkom 2. Uredbe o zajedničkim odredbama, na aktivnosti koje se 'unakrsno financiraju' iz EFRR-a i ESF-a primjenjivat će se pravila o prihvatljivosti drugog fonda.

Konkretno, za financiranje primjenom fiksnih stopa u slučajevima unakrsnog financiranja trebale bi se primjenjivati dvije fiksne stope, jedna za dio operacije iz 'ESF-a', a druga za dio operacije iz 'EFRR-a'. Za slične operacije, fiksna stopa iz ESF-a primjenjivat će se na dio operacije povezan s ESF-om, a fiksna

stopa iz 'EFRR-a' primjenjivat će se na dio operacije povezan s EFRR-om. Primjena prosječne vrijednosti dviju stopa nije moguća jer bi tijekom provedbe relativni udio svakog dijela mogao oscilirati. Ako ne postoji stopa za drugi fond za sličnu vrstu operacije (primjerice zato što se pravilo ne primjenjuje na drugi fond ili zato što se u okviru drugog fonda ne financiraju slične operacije), upravljačko tijelo mora odlučiti o primjenjivoj stopi u skladu s općim pravnim načelima utvrđenima u članku 67. stavku 5. i članku 68. stavku 1. Uredbe o zajedničkim odredbama.

Primjena pojednostavljenih mogućnosti financiranja i dalje obvezuje države članice da poštuju gornju granicu od 10 % za svaku prioritetnu os (po fondu i kategoriji regije, prema potrebi). 'Unakrsno financirani' iznos trebalo bi evidentirati i pratiti, od operacije do operacije, na temelju podataka koji su upotrijebljeni za definiranje mogućnosti pojednostavljenog financiranja.

7.5.2. Primjeri

Primjer unakrsnog financiranja iz ESF-a i ERRF-a uz primjenu jediničnih troškova ili fiksnih iznosa

Ako standardna veličina od 6 EUR / sat x polaznik uključuje kupovinu infrastrukture za 0,5 EUR / sat, unakrsno financirani iznos bit će 0,5 EUR x broj realiziranih 'sati x polaznik'.

Isto se načelo primjenjuje za fiksne iznose: ako detaljni nacrt proračuna uključuje neki 'unakrsno financirani izdatak', bit će uzet u obzir i praćen zasebno. Na primjer, u fiksnom iznosu od 20 000 EUR koji se financira iz programa ESF-a, vrsta izdatka iz EFRR-a predstavlja 5 000 EUR. Na kraju operacije unakrsno financirani iznos bit će iznos definiran ex-ante (20 000 EUR, od čega je 5 000 EUR vrsta izdatka iz EFRR-a) ili 'nula' ako bespovratna sredstva nisu isplaćena. Binarno načelo fiksnih iznosa primjenjuje se i na unakrsno financirani izdatak.

Primjer unakrsnog financiranja iz ESF-a i ERRF-a za financiranje uz primjenu fiksnih stopa

U slučaju fiksne stope za neizravne troškove, unakrsno financirani iznos bit će iznos 'unakrsno financiranih izravnih troškova' dodan neizravnim troškovima koji se računaju uz pomoć fiksne stope primjenjive na te 'unakrsno financirane izravne troškove'.

Na primjer, u okviru operacije vrijedne 15 000 EUR koja se financira iz programa EFRR-a, izravni trošak 'svojtven za ESF' predstavlja 3 000 EUR, a neizravni troškovi računaju se kao 10 % izravnih troškova (300 EUR). Unakrsno financirani iznos bio bi stoga 3 300 EUR. Ako su na kraju operacije izravni troškovi smanjeni, unakrsno financirani iznos bio bi smanjen prema istoj formuli.

PRILOG 1.: PRIMJERI POJEDNOSTAVLJENIH MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA

U ovom Prilogu iznesen je primjer dodjele bespovratnih sredstava korisniku koji namjerava organizirati seminar za 50 sudionika kako bi predstavio nove provedbene alate. Osoblje provodi vrijeme na planiranju i organizaciji događaja, unajmljuje se prostor, neki govornici dolaze iz inozemstva, a treba se objaviti zapisnik događaja. Tu su i neizravni troškovi povezani s osobljem (računovodstveni troškovi, direktor itd.) i računima za električnu energiju, telefon, IT potporu itd.

Nacrt proračuna u 'stvarnim troškovima' je kako slijedi, a isti će se obrazac zadržati i za sve mogućnosti i opcije kako bi razlike bile uočljivije:

Ukupni izravni troškovi	45 000
Izravni troškovi osoblja	30 000
Troškovi smještaja	4 000
Putni troškovi	5 000
Obroci	1 000
Informiranje / Promidžba	5 000

Ukupni neizravni troškovi	5 000
Neizravni troškovi osoblja	4 000
Električna energija, telefon itd.	1 000

U nastavku su opisani različiti mogući načini postupanja s tim projektom, ovisno o odabranoj mogućnosti pojednostavljenog financiranja.

Mogućnost 1.: Standardne veličine jediničnih troškova (članak 67. stavak 1. točka (b) Uredbe o zajedničkim odredbama)

Načelo: svi prihvatljivi izdaci ili njihov dio računaju se na temelju kvantificiranih aktivnosti, ostvarenja i rezultata pomnoženih s jediničnim troškom koji je unaprijed utvrđen.

Za seminar bi se mogao utvrditi jedinični trošak od 1 000 EUR po osobi koja pohađa seminar (na temelju jedne od metoda izračuna iz članka 67. stavka 5. Uredbe o zajedničkim odredbama).

Nacrt proračuna bio bi:

Najveći broj osoba koje pohađaju seminar = 50

Jedinični trošak / osoba koja pohađa seminar = 1 000 EUR

Ukupni prihvatljivi troškovi = 50 x 1 000 EUR = 50 000 EUR.

Ako 48 osoba pohađa seminar, prihvatljivi trošak je: 48 x 1 000 EUR = 48 000 EUR

Revizorski trag:

- trebalo bi dokumentirati i pohraniti metodologiju koja je primijenjena za određivanje vrijednosti standardne veličine jediničnog troška,
- dokument u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu mora biti jasan u pogledu standardne veličine jediničnog troška i čimbenika koji pokreću isplatu,
- dokaz o pohađanju seminara (evidencije o pohađanju seminara).

Napomena: U ovom slučaju nije potrebno provjeriti prihvatljivost sudionika. Kada god ciljani sudionici moraju biti u skladu s određenim profilom, njihovu bi prihvatljivost trebalo provjeriti.

Mogućnost 2.: Fiksni iznosi (članak 67. stavak 1. točka (c) Uredbe o zajedničkim odredbama)

Načelo: svi prihvatljivi izdaci operacije ili njihov dio nadoknađeni su na temelju jednog, prethodno utvrđenog iznosa, u skladu s unaprijed definiranim uvjetima sporazuma o aktivnostima i/ili ostvarenjima (koji odgovaraju jednoj jedinici). Bespovratna sredstva isplaćuju se ako su ispunjeni unaprijed utvrđeni uvjeti sporazuma o aktivnostima i/ili ostvarenjima.

Mogao bi se utvrditi fiksni iznos od 50 000 EUR za *organizaciju seminara* (neovisno o broju sudionika) za predstavljanje novih provedbenih alata, izračunat na temelju metoda izračuna iz članka 67. stavka 5. Uredbe o zajedničkim odredbama.

Nacrt proračuna bio bi:

Cilj fiksnog iznosa = organizacija seminara za predstavljanje novih provedbenih alata

Ukupni prihvatljivi trošak = 50 000 EUR

Ako je seminar organiziran, a novi provedbeni alati predstavljeni, fiksni iznos od 50 000 EUR prihvatljiv je. Ako seminar nije organiziran ili ako novi provedbeni alati nisu predstavljeni, ne plaća se ništa.

Revizorski trag:

- trebalo bi dokumentirati i pohraniti metodologiju koja je primijenjena za određivanje vrijednosti fiksnog iznosa,
- dokument u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu mora biti jasan u pogledu fiksnih iznosa i čimbenika koji pokreću isplatu,
- potreban je dokaz o održavanju seminara i njegovu sadržaju (novinski članci, pozivnica i program, fotografije ...).

Mogućnost 3.: Financiranje primjenom fiksne stope (članak 67. stavak 1. točka (d) Uredbe o zajedničkim odredbama)

Napomena: iznosi dobiveni kao rezultat izračuna umjetno su zaokruženi.

Opće načelo: Posebne kategorije prihvatljivih troškova koje su unaprijed jasno definirane računaju se primjenom postotka utvrđenog ex-ante na jednu ili nekoliko drugih kategorija prihvatljivih troškova.

Prilikom usporedbe sustava financiranja u kojima se primjenjuje fiksna stopa, uvijek treba usporediti sve elemente metode, a ne samo stope:

- kategorije prihvatljivih troškova na čiju se osnovicu primjenjuje stopa da bi se izračunali prihvatljivi iznosi,
- samu fiksnu stopu,
- kategorije prihvatljivih troškova koji se računaju primjenom fiksne stope,
- prema potrebi, kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju s pomoću fiksne stope.

Opcija 1.: Opće pravilo za financiranje primjenom fiksne stope'

U skladu s člankom 67. stavkom 1. točkom (d) Uredbe o zajedničkim odredbama, država članica oblikuje sustav fiksnih stopa u kojemu se fiksna stopa od 47 % – izračunata u skladu s jednom od metoda iz članka 67. stavka 5.⁽⁴³⁾ Uredbe o zajedničkim odredbama – primjenjuje na sve troškove osoblja (i izravne i neizravne) da bi se izračunali ostali troškovi⁽⁴⁴⁾:

<i>Kategorije prihvatljivih troškova na čiju se osnovicu primjenjuje stopa da bi se izračunali prihvatljivi iznosi (1. Vrsta)</i>	Troškovi osoblja = 30 000 EUR + 4 000 EUR = 34 000 EUR
<i>Sama fiksna stopa</i>	47 %
<i>Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom fiksne stope (2. Vrsta)</i>	Ostali troškovi = 47 % troškova osoblja = 47 % x 34 000 = 16 000 EUR
<i>Kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju s pomoću fiksne stope (3. Vrsta)</i>	Nije primjenjivo

=> Ukupni prihvatljivi troškovi = 34 000 + 16 000 = 50 000 EUR

Nacrt proračuna izgleda ovako:

Troškovi osoblja (1. vrsta):	34 000	Ostali troškovi (2. vrsta) = 47 % troškova osoblja	16 000
Izravni troškovi osoblja	30 000	<i>(izračunati)</i>	
Neizravni troškovi osoblja	4 000	Ukupni prihvatljivi troškovi	50 000

(U načelu se temelje na stvarnim troškovima)

⁽⁴³⁾ (a) (b) (c) ili (d).

⁽⁴⁴⁾ Potrebno je imati na umu sljedeće: ako su kategorije prihvatljivih troškova izračunate s pomoću fiksne stope bile neizravni troškovi, tada bi u skladu s člankom 68. stavkom 1. točkom (a) Uredbe o zajedničkim odredbama trebalo utvrditi najvišu fiksnu stopu od 25 %.

Revizorski trag:

Kategorije prihvatljivih troškova na čiju se osnovicu primjenjuje stopa da bi se izračunali prihvatljivi iznosi	Izravni troškovi = <ul style="list-style-type: none"> jasna definicija troškova osoblja, dokaz o tim troškovima (platne liste, prema potrebi evidencije o pohađanju itd.).
Fiksna stopa	Upućivanje na metodu odabranu za fiksnu stopu i: <ul style="list-style-type: none"> za a) na razini upravljačkog tijela, potrebno je pohraniti dokument kojim se dokazuje metoda izračuna, za b) pravilna primjena metodologije (koja je još uvijek na snazi prilikom odabira operacije) i dokaz da su korisnik i vrsta operacija slični, za c) dokaz da se metodologija financira iz nacionalnih izvora i da je još uvijek na snazi prilikom odabira operacije, i dokaz da su korisnik i vrsta operacija slični, za d) upućivanje na primijenjenu metodu.
Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom fiksne stope	Opravdanje nije potrebno.

Opcija 2.: financiranje primjenom fiksne stope za neizravne troškove (članak 68. stavak 1. točka (a) Uredbe o zajedničkim odredbama)

U skladu s člankom 68. stavkom 1. točkom (a) Uredbe o zajedničkim odredbama, država članica oblikuje sustav fiksnih stopa u kojemu se fiksna stopa od 11,1 % – izračunata u skladu s jednom od metoda iz članka 67. stavka 5. točaka (a), (b)(45) ili (c) Uredbe o zajedničkim odredbama – primjenjuje na izravne troškove:

Kategorije prihvatljivih troškova na čiju se osnovicu primjenjuje stopa da bi se izračunali prihvatljivi iznosi (1. Vrsta)	Izravni troškovi = 45 000 EUR
Fiksna stopa	11,1 % (mora biti manja od 25 %)
Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom fiksne stope (2. Vrsta)	Neizravni troškovi (izračunati) = 11,1 % izravnih troškova = 11,1 % x 45 000 = 5 000 EUR
Kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju pomoću fiksne stope (2. Vrsta)	Nije primjenjivo

=> Ukupni prihvatljivi troškovi = 45 000 + 5 000 = 50 000 EUR

Nacrt proračuna izgleda ovako:

Izravni troškovi (1. vrsta)	45 000	Neizravni troškovi (2. vrsta) = 11,1 % izravnih troškova	5 000
Izravni troškovi osoblja	30 000	(izračunati)	
Troškovi smještaja	4 000	Ukupni prihvatljivi troškovi	50 000
Putni troškovi	5 000		
Obroci	1 000		
Informiranje / Promidžba	5 000		

(U načelu se temelje na stvarnim troškovima)

⁽⁴⁵⁾ Ako se primjenjuje ova metoda izračuna, pravna referenca je članak 68. stavak 1. točka (c) Uredbe o zajedničkim odredbama. Jedna od ključnih točaka je da se gornja granica od 25 % iz članka 68. stavka 1. točke (a) Uredbe o zajedničkim odredbama ne odnosi na sustave obuhvaćene člankom 68. stavkom 1. točkom (c) Uredbe o zajedničkim odredbama.

Revizorski trag:

<i>Kategorije prihvatljivih troškova na čiju se osnovicu primjenjuje stopa da bi se izračunali prihvatljivi iznosi</i>	Izravni troškovi = <ul style="list-style-type: none"> jasna definicija izravnih troškova, dokaz o tim troškovima (platne liste, prema potrebi, evidencije o radnom vremenu dokaz o promidžbi i račun itd.).
<i>Fiksna stopa</i>	Upućivanje na metodu odabranu za fiksnu stopu i: <ul style="list-style-type: none"> za a) na razini upravljačkog tijela, potrebno je pohraniti dokument kojim se dokazuje metoda izračuna, za b) pravilna primjena metodologije (koja je još uvijek na snazi prilikom odabira operacije) i dokaz da su korisnik i vrsta operacija slični, za c) dokaz da se metodologija financira iz nacionalnih izvora i da je još uvijek na snazi prilikom odabira operacije, i dokaz da su korisnik i vrsta operacija slični.
<i>Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom fiksne stope</i>	Opravdanje nije potrebno.

Opcija 3.: financiranje primjenom fiksne stope za neizravne troškove (članak 68. stavak 1. točka (b) Uredbe o zajedničkim odredbama)

Država članica može se odlučiti za sustav fiksnih stopa iz članka 68. stavka 1. točke (b) Uredbe o zajedničkim odredbama: fiksna stopa od 15 % za izračun neizravnog troška primjenjiva je samo na izravne troškove osoblja. Nije potrebno opravdavati samu stopu od 15 % s obzirom na to da je utvrđena u Uredbi.

<i>Kategorije prihvatljivih troškova na čiju se osnovicu primjenjuje stopa da bi se izračunali prihvatljivi iznosi (1. Vrsta)</i>	Izravni troškovi osoblja = 30 000 EUR
<i>Fiksna stopa</i>	15 % (opravdanje nije potrebno)
<i>Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom fiksne stope (2. Vrsta)</i>	Neizravni troškovi (izračunati) = 15 % izravnih troškova = 15 % x 30 000 = 4 500 EUR
<i>Kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju s pomoću fiksne stope (3. Vrsta)</i>	Ostali izravni troškovi (troškovi smještaja, putni troškovi, obroci, informiranje, promidžba) = 15 000 EUR

Ukupni prihvatljivi troškovi = izravni troškovi osoblja + izračunati neizravni troškovi + ostali izravni troškovi = 30 000 + 4 500 + 15 000 = 49 500 EUR

Nacrt proračuna izgleda ovako:

Izravni troškovi osoblja (1. vrsta)	30 000	→	Neizravni troškovi (2. vrsta) = 15 % izravnih troškova osoblja (izračunati)	4 500
Ostali izravni troškovi (3. vrsta)				
Troškovi smještaja	4 000			
Putni troškovi	5 000			
Obroci	1 000			
Informiranje / Promidžba	5 000			
Ukupni prihvatljivi troškovi				49 500

(U načelu se temelje na stvarnim troškovima)

Revizorski trag:

<i>Kategorije prihvatljivih troškova na čiju se osnovicu primjenjuje stopa da bi se izračunali prihvatljivi iznosi</i>	Izravni troškovi osoblja = <ul style="list-style-type: none"> • jasna definicija izravnih troškova osoblja, • dokaz o troškovima plaća (platne liste, prema potrebi evidencije o radnom vremenu, kolektivni ugovori kako bi se opravdala davanja u naravi ako je primjenjivo, detaljna faktura vanjskog pružatelja).
<i>Fiksna stopa</i>	U dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu treba navesti upućivanje na članak 68. stavak 1. točku (b) Uredbe o zajedničkim odredbama.
<i>Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom fiksne stope</i>	Opravdanje nije potrebno.
<i>Kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju s pomoću fiksne stope</i>	Ostale izravne troškove poput troškova smještaja, putnih troškova, obroka, informiranja i promidžbe trebalo bi opravdati s pomoću relevantnih računa i dokaza o pruženoj usluzi ako je potrebno.

Opcija 4.: financiranje primjenom fiksne stope (članak 14. stavak 2. Uredbe o ESF-u (primjenjivo samo na ESF))

Država članica može se odlučiti za sustav fiksnih stopa iz članka 14. stavka 2. Uredbe o ESF-u: fiksna stopa od 40 % primjenjiva je samo na izravne troškove osoblja kako bi se izračunali svi ostali troškovi operacije. Nije potrebno opravdavati samu stopu od 40 % s obzirom na to da je utvrđena u Uredbi.⁽⁴⁶⁾

<i>kategorije prihvatljivih troškova na čiju se osnovicu primjenjuje stopa da bi se izračunali prihvatljivi iznosi (1. vrsta)</i>	Izravni troškovi osoblja = 30 000 EUR
<i>fiksna stopa</i>	40 % (opravdanje nije potrebno)
<i>kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom fiksne stope (2. vrsta)</i>	Svi drugi troškovi = 40 % izravnih troškova osoblja = 40 % x 30 000 = 12 000 EUR
<i>kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju s pomoću fiksne stope (3. vrsta)</i>	Nije primjenjivo

Ukupni prihvatljivi troškovi = izravni troškovi osoblja + svi ostali izračunati troškovi = 30 000 + 12 000 = 42 000 EUR

Nacrt proračuna izgleda ovako:

Izravni troškovi osoblja (1. vrsta)	30 000	→	Svi ostali troškovi (2. vrsta) = 40 % izravnih troškova osoblja	12 000
<i>(U načelu se temelje na stvaram troškovima)</i>			<i>(izračunati)</i>	
			Ukupni prihvatljivi troškovi	42 000

Revizorski trag:

<i>Kategorije prihvatljivih troškova na čiju se osnovicu primjenjuje stopa da bi se izračunali prihvatljivi iznosi</i>	Izravni troškovi osoblja = <ul style="list-style-type: none"> • jasna definicija izravnih troškova osoblja, • dokaz o troškovima plaća (platne liste, prema potrebi evidencije o radnom vremenu, kolektivni ugovori kako bi se opravdala davanja u naravi ako je primjenjivo, detaljna faktura vanjskog pružatelja).
<i>Fiksna stopa</i>	U dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu treba navesti upućivanje na članak 14. stavak 2. Uredbe o ESF-u.
<i>Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom fiksne stope</i>	Opravdanje nije potrebno.

⁽⁴⁶⁾ Ako bi stopa bila viša od 40 % bilo bi potrebno opravdanje. Međutim, stopa viša od 40 % mogla bi se primijeniti samo izvan okvira članka 14. stavka 2. Uredbe o ESF-u.

PRILOG 2.: PRIMJER USKLAĐENOSTI POJEDNOSTAVLJENIH MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA S PRAVILIMA O DRŽAVNOJ POTPORI

Poduzeće u okviru programa državne potpore dobije bespovratna sredstva za provedbu projekta usavršavanja za svoje osoblje. Javna potpora iznosi 2 milijuna EUR. Potpora je jednaka pragu od 2 milijuna EUR utvrđenom u članku 4. stavku 1. točki (n) Uredbe (EU) br. 651/2014 pa se stoga primjenjuje Uredba o općem skupnom izuzeću.

Korisnik i upravljačko tijelo dogovorili su se da će primijeniti standardne veličine jediničnih troškova kako bi utvrdili trošak tečaja po polazniku.

U članku 31. Uredbe o općem skupnom izuzeću stoji sljedeće u pogledu potpore za usavršavanje:

1. Potpore za usavršavanje spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Potpore se ne dodjeljuju za usavršavanje koje poduzeća provode radi osiguravanja sukladnosti s obveznim nacionalnim normama o usavršavanju.
3. Prihvatljivi troškovi su sljedeći:
  - a) troškovi osoblja predavača, za sate tijekom kojih su predavači sudjelovali u usavršavanju;
  - b) troškovi poslovanja povezani s predavačima i polaznicima koji su izravno povezani s projektom usavršavanja, poput putnih troškova, troškova materijala i potrošne robe izravno povezanih s projektom, amortizacija alata i opreme ako se upotrebljavaju isključivo za projekt usavršavanja. Troškovi smještaja isključeni su osim najnižih nužnih troškova smještaja za polaznike usavršavanja koji su radnici s invaliditetom;
  - c) troškovi savjetodavnih usluga povezanih s projektom usavršavanja;
  - d) troškovi osoblja polaznika usavršavanja i opći neizravni troškovi (administrativni troškovi, najam, režijski troškovi) za sate koje polaznici usavršavanja provedu u usavršavanju.
4. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova. Može se povećati do maksimalnog intenziteta potpore od 70 % prihvatljivih troškova, kako slijedi:
  - a) za 10 postotnih bodova ako se usavršavanje provodi za radnike s invaliditetom ili radnike u nepovoljnom položaju;
  - b) za 10 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje srednjem poduzeću i za 20 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje malom poduzeću.
5. Ako se potpore dodjeljuju u sektoru pomorskog prometa, intenzitet potpore može se povećati do 100% prihvatljivih troškova, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - a) polaznici usavršavanja nisu aktivni članovi posade, već pomoćni članovi posade; i
  - b) usavršavanje se odvija na brodovima koji su upisani u registre Unije.

Upravljačko tijelo odluči uspostaviti standardne veličine jediničnih troškova kako bi utvrdilo prihvatljive izdatke projekata. Služi se statističkim podacima (u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) podtočkom (i) Uredbe o zajedničkim odredbama) o sličnoj vrsti usavršavanja u tom zemljopisnom području.

Nakon odgovarajuće analize statističkih podataka, dobiveni prosječni troškovi po stavci izdatka za tu vrstu tečaja uz sličan broj polaznika su sljedeći:

Izravni troškovi (u milijunima EUR)		Neizravni troškovi (u milijunima EUR)	
Predavač – naknada	1	Administrativni troškovi	0,175
Predavač – putni troškovi	0,1	Najamnine	0,15
Polaznici usavršavanja – naknada	1,4	Režijski troškovi	0,125
Polaznici usavršavanja – smještaj	0,55	Ukupni neizravni troškovi	0,45
Polaznici usavršavanja – putni troškovi	0,25		
Potrošna roba koja se ne amortizira	0,2		
Promidžba	0,2		
Troškovi organizacije	0,4		
Ukupni izravni troškovi	4,1		

Prilikom obrade podataka upravljačko tijelo izuzima sve neprihvatljive troškove.

Sljedeći troškovi nisu prihvatljivi u pogledu potpore za usavršavanje u skladu s člankom 31. Uredbe 651/2014:

- Troškovi smještaja polaznika jer polaznici nisu radnici s invaliditetom (0,55 milijuna EUR).

Prema tome, u standardnu veličinu jediničnog troška ne mogu se uključiti troškovi smještaja polaznika. Izračun je sljedeći:

Ukupni prihvatljivi troškovi usavršavanja (ukupni troškovi – neprihvatljivi troškovi)	4,55 milijuna EUR – (0,55 milijuna EUR) = 4 milijuna EUR
Očekivani broj polaznika koji će završiti usavršavanje	2 000
Troškovi po polazniku koji završi usavršavanje (standardna veličina jediničnog troška)	4 milijuna EUR / 2 000 polaznika = 2 000 EUR / sudionik

Privremeno financiranje projekta usavršavanja je sljedeće:

Javno financiranje (nacionalno + ESF)	2 milijuna EUR
Privatno financiranje (samofinanciranje)	2 milijuna EUR
Intenzitet državne potpore	50 %

U članku 31. stavku 4. Uredbe 651/2014 ograničava se intenzitet potpore na 50 % prihvatljivih troškova definiranih u dokumentu u kojemu se utvrđuju uvjeti za potporu projektu. Privremeni proračun je u skladu s tim zahtjevom.

Nakon provedbe projekta, prihvatljivi trošak temeljit će se na stvarnom broju polaznika koji su završili usavršavanje. Ako samo 1 500 polaznika završi usavršavanje, potpora će biti kako slijedi:

Ukupni prihvatljivi troškovi koji će se prijaviti Komisiji	2 000 EUR x 1 500 = 3 milijuna EUR
Javno financiranje (nacionalno + ESF)	1,5 milijuna EUR
Privatno financiranje (samofinanciranje)	1,5 milijuna EUR
Intenzitet državne potpore	50 %

PRILOG 3.: POJEDNOSTAVLJENE MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA I POSEBNE MJERE U OKVIRU EPFRR-A

Na temelju dobivenih smjernica u nastavku je predstavljen popis mjera koje bi mogle biti obuhvaćene područjem primjene pojednostavljenih mogućnosti financiranja. Cilj nije bio dati iscrpan popis, nego samo pokazatelje u pogledu odgovarajućeg odabira programâ ruralnog razvoja. Isključena su plaćanja utvrđena u Uredbi u okviru kojih se već primjenjuje standardna veličina jediničnog troška (tj. po hektaru ili po jedinici stoke).

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013	Oznaka	Pod-mjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavljene mogućnosti financiranja (Da/Ne)	Napomene
Članak 14.	1	prenošenje znanja i aktivnosti informiranja	Da	Nije dopušteno ako se mjera provodi kroz javnu nabavu
Članak 15.		Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima	Da	Dopušteno ako je pružatelj unutar organizacije
Članak 16.	3	Savjetodavne službe, pomoći i savjetovanja za pružanje usluga upravljanja, savjetodavnih službi u šumarstvu	Ne	
Članak 17.		potpora za osposobljavanje savjetnika	Ne	
Članak 18.	5	programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	Da	
Članak 17.		Ulaganja u fizičku imovinu	Da	
		potpora za ulaganja u obradu/plasiranje na tržište i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda	Da	
		potpora za ulaganja u infrastrukturu povezanu s razvojem, modernizacijom ili prilagodbom poljoprivrede i šumarstva	Da	
		potpora za neproduktivna ulaganja povezana s ostvarenjem ciljeva u područjima poljoprivrede, okoliša i klimatskih promjena	Da	
Članak 18.		potpora za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima	Da	
		potpora za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima	Da	

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013	Oznaka	Pod-mjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavljene mogućnosti financiranja (Da/Ne)	Napomene
Članak 19.	6	<p>razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja</p>	Ne	
		potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima	Ne	
		potpore za pokretanje poslovanja za nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnim područjima	Ne	
		potpora za pokretanje poslovanja za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava	Ne	
		potpora za ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih aktivnosti	Da	
		plaćanja za poljoprivrednike koji ispunjavaju uvjete programa za male poljoprivrednike i koji svoje gospodarstvo trajno prenesu na drugog poljoprivrednika	Ne	
Članak 20.	7	<p>temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima</p>	Da	
		potpora za sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih osnovnih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na područja mreže Natura 2000 i druga područja visoke prirodne vrijednosti	Da	
		potpora za ulaganja u izradu, poboljšanje ili proširenje svih vrsta male infrastrukture, uključujući ulaganja u obnovljive izvore energije i uštedu energije	Da	
		potpora za infrastrukturu za širokopojasnu tehnologiju, uključujući njezinu izradu, poboljšanje i širenje, pasivnu infrastrukturu za širokopojasnu tehnologiju te omogućavanje pristupa širokopojasnoj tehnologiji i javnoj e-upravi	Da	
		potpora za ulaganja u uspostavu, poboljšanje ili širenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te u povezanu infrastrukturu	Da	
		potpora za ulaganja za javno korištenje u rekreativnu infrastrukturu, turističke informacije i malu turističku infrastrukturu	Da	
		potpora za studije/ulaganja povezana s održavanjem, obnovom i unapređenjem kulturne i prirodne baštine sela, ruralnih krajobraza i mjesta visoke prirodne vrijednosti, uključujući povezane društveno-gospodarske aspekte, kao i aktivnosti za podizanje svijesti o okolišu	Da	
		potpora za ulaganja usmjerena na preseljenje aktivnosti i prenamjenu zgrada ili drugih objekata smještenih unutar ili blizu ruralnih naselja, u cilju poboljšanja kvalitete života ili poboljšanja rezultata ekološke učinkovitosti naselja	Da	
		ostali	Da	

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013	Oznaka	Pod-mjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavljene mogućnosti financiranja (Da/Ne)	Napomene
Članak 21. ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma	8	potpora za pošumljavanje / stvaranje šumskih područja i održavanje potpora za uspostavljanje i održavanje poljoprivredno-šumarskih sustava	Da	Osim održavanja
		potpora za sprječavanje šteta u šumama nastalih šumskim požarima te elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima	Da	
		potpora za uklanjanje šteta u šumama nastalih šumskim požarima te elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima	Da	
Članak 27. uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača	9	potpora za ulaganja za poboljšanje otpornosti i ekološke vrijednosti šumskih ekosustava	Da	
Članak 28. poljoprivrede, okoliš i klimatski uvjeti	10	potpora za ulaganja u šumarske tehnologije te u preradu, mobiliziranje i plasiranje na tržište šumarskih proizvoda	Da	
Članak 29. ekološki uzgoj	11	uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača u poljoprivrednom i šumarskom sektoru	Ne	
Članak 30. plaćanja povezana s mrežom Natura 2000 i Okvirnom direktivom o vodama	12	plaćanja povezana s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama	Ne	
Članak 31. plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima	13	potpora za očuvanje i održivu uporabu i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi	Da	
Članak 33. dobrobit životinja	14	plaćanje radi prijelaza na prakse i metode ekološkog uzgoja	Ne	
Članak 34. šumarsko-okolišne i klimatske službe i očuvanje šuma	15	plaćanje radi održavanja praksi i metoda ekološkog uzgoja	Ne	
		naknade za poljoprivredna područja mreže Natura 2000	Ne	
		naknade za šumska područja mreže Natura 2000	Ne	
		naknade za poljoprivredna područja uključena u planove upravljanja riječnim slivovima	Ne	
		naknade u planinskim područjima	Ne	
		naknade za ostala područja sa značajnim prirodnim ograničenjima	Ne	
		naknade za ostala područja sa specifičnim ograničenjima	Ne	
Članak 33. dobrobit životinja	14	plaćanja radi poboljšanja	Ne	
Članak 34. šumarsko-okolišne i klimatske službe i očuvanje šuma	15	plaćanja obveza povezanih sa šumama i okolišem	Ne	
		potpora očuvanju i promicanju genetskih resursa šume	Da	

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013	Oznaka	Pod-mjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavljene mogućnosti financiranja (Da/Ne)	Napomene
Članak 35. suradnja	16	<p>potpora za uspostavljanje operativnih skupina Europskog partnerstva za inovacije za poljoprivrednu produktivnost i održivost procesa i tehnologija</p> <p>potpora za pilot-projekte i za razvoj novih proizvoda, praksi, suradnja među malim subjektima u vezi s uspostavljanjem zajedničkih radnih procesa i zajedničkim korištenjem objektima i resursima te za razvoj i plasiranje na tržište turističkih usluga</p> <p>potpora za horizontalnu i vertikalnu suradnju sudionika u opskrbnom lancu, za osnivanje i razvoj kratkih opskrbnih lanaca i lokalnih tržišta i za promidžbene aktivnosti u lokalnom kontekstu povezane s razvojem kratkih opskrbnih lanaca i lokalnih tržišta</p> <p>potpora za zajedničke aktivnosti poduzete u cilju prilagodbe klimatskim promjenama ili njihova ublažavanja i za zajedničke pristupe okolišnim projektima i aktualnim okolišnim praksama</p> <p>potpora za suradnju među subjektima u lancu opskrbe povezane s održivom opskrbom biomasom koja se upotrebljava u pripremi hrane te proizvodnji energije i industrijskim procesima</p> <p>potpora za strategije koje nisu u okviru strategija lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice</p> <p>potpora za sastavljanje planova upravljanja šumama ili istovjetnih instrumenata</p> <p>potpora za diversifikaciju poljoprivrednih djelatnosti u djelatnosti koje se odnose na zdravstvenu zaštitu, društvenu integraciju, poljoprivredu koju podržava zajednica i obrazovanje o okolišu i hrani</p> <p>ostali</p>	<p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p>	
Članak 36. upravljanje	17	<p>premije za osiguranje uroda, životinja i bilja</p> <p>uzajamni fondovi u slučaju nepovoljnih klimatskih prilika, bolesti životinja i biljaka, najezdi nametnika te u slučaju ekoloških incidenata</p> <p>stredstvo za stabilizaciju prihoda</p>	<p>Ne</p> <p>Ne</p> <p>Ne</p>	<p>Nema pojednostavljenosti administrativni troškovi uspostavljanja uzajamnog fonda)</p>
Članak 40. financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku	18	<p>financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku</p>	<p>Ne</p>	

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013	Oznaka	Pod-mjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavljene mogućnosti financiranja (Da/Ne)	Napomene
Članak 35. potpora za program lokalnog razvoja LEADER (lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)	19	<p>pripremna potpora</p> <p>potpora za provedbu operacija na temelju strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice</p> <p>priprema i provođenje aktivnosti suradnje lokalne akcijske skupine</p> <p>potpora za tekuće troškove i troškove vođenja</p>	Da Da Da	
Članci 51. do 54. tehnička pomoć	20	potpora za tehničku pomoć (osim za Nacionalnu ruralnu mrežu) potpora za uspostavu i djelovanje nacionalne ruralne mreže	Da Da Da	

KAKO DOĆI DO PUBLIKACIJA EU-A

Besplatne publikacije:

- jedan primjerak: u knjižari EU-a (<http://bookshop.europa.eu>);
više od jednog primjerka ili plakati/zemljovidi:
u predstavništvima Europske unije (http://ec.europa.eu/represent_en.htm),
pri delegacijama u zemljama koje nisu članice EU-a (http://eeas.europa.eu/delegations/index_hr.htm),
kontaktiranjem službe Europe Direct (http://europa.eu/eurodirect/index_hr.htm)
ili pozivanjem broja 00 800 6 7 8 9 10 11 (besplatni poziv iz EU-a) (*).

(* Informacije su besplatne, kao i većina poziva (premda neke mreže, javne govornice ili hoteli mogu naplaćivati pozive).

Publikacije koje se plaćaju:

- u knjižari EU-a (<http://bookshop.europa.eu>).

EGESIF_14-0017 – SMJERNICE O POJEDNOSTAVLJENIM MOGUĆNOSTIMA FINANCIRANJA – EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI (ESI) FONDOVI

Svi dionici ESF-a i EFRR-a pozdravili su uporabu financiranja primjenom fiksnih stopa, standardnih veličina jediničnih troškova i fiksnih iznosa – poznato kao „pojednostavljene mogućnosti financiranja” – tijekom programskog razdoblja 2007.–2013., kao načina smanjenja administrativnog opterećenja i pogrešaka te istovremeno sve većeg usredotočenja na ostvarenja i rezultate.

Dokument pruža tehničke smjernice i primjere triju vrsta pojednostavljenih mogućnosti financiranja koje se mogu primijeniti na sva tri ESI fonda za programsko razdoblje 2014.–2020.

Saznajte više o Europskim strukturnim i investicijskim fondovima na mrežnoj stranici

<http://ec.europa.eu/esif>

Možete preuzeti naše publikacije ili se besplatno pretplatiti na stranici

<http://ec.europa.eu/social/publications>

Ako želite primati redovite obavijesti o Općoj upravi za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje prijavite se za primanje besplatnih e-novosti Social Europe na

<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

